

Ніва

ТЫДНЕВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 36 (1123) ГОД XXII БЕЛАСТОК 4 ВЕРАСНЯ 1977 г. ЦАНА 60 гр.

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З МІНСКА

ЗАМЕТКІ АБ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ МАСТАЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Яшчэ ў пачатку нашага стагоддзя Максім Багдановіч у артыкуле „За тры гады" звярнуў увагу чытачоў на цэлы шэраг твораў беларускіх пісьменнікаў. Непшматлікія ў той час поспехі маладой літаратуры далі яму магчымасць зрабіць смелы, у многім прарочы вывад: „Адсюль ясна, што не толькі нашаму народу, але і сусветнай культуры нясе яна свой дар".

У гады панавання самадзяржаўя ў Расіі ў гэтых словах дасканалага паэта гучала хутчэй мара, вера ў тое, што прыйдзе час, і беларускі народ заявіць на ўвесь свет аб сабе і ў галіне мастацкай творчасці. За 60 савецкіх год у БССР створана багатая літаратура, лепшыя творы якой карыстаюцца велізарным зацікаўленнем і пашанай у чытачоў і вядомы далёка за межамі Беларусі.

Вершы апошніх год лаўрэата Ленінскай прэміі Петруся Броўкі і народных паэтаў БССР Максіма Танка, Аркадзя Куляшова і Пімена Панчанкі, новы раман „Завірухі, снежань" (працяг „Палескай дылогіі") лаўрэата Ленінскай прэміі Івана Мележа, на жаль, рана адышоўшага ад нас; творы Аляксея Кулакоўскага, Уладзіміра Караткевіча, Івана Навуменкі, Максіма Лужаніна,

(Працяг на стар. 2)

На роднай зямлі. За вёскай Малінікі. *Фота В. Рудчыка*

Пасля летняга адпачынку зноў звонкімі, радаснымі галасамі гамоняць школьныя класы і кабінеты — пачынаецца новы школьны 1977/78 год.

Сёлета вучнёўская сямейка прыкметна павялічылася і... памаладзела, бо разам з першакласнікамі-сямігодкамі школьны парог пераступілі ўпершыню дашкольнікі-шасцігодкі. У гэтыя дні яны пачынаюць свой надта важны ў жыцці кожнага чалавека шлях вучобы ў школе. Перад імі ён адчыніць у забаве і працы чароўны свет літар і лікаў, навучыць многім добрым справам. Таму вельмі хочацца пажадаць ім і ўсім іншым вучням, каб кожны новы дзень, кожная новая кніжка і кожны новы ўрок прыносіў новыя адкрыцці, узбагачаў новымі ведамі і ўменнямі, дастаўляў новыя радасці.

Перад той моладдзю, што ўвайшла ў класы і кабінеты сярэдніх школ, таксама адкрыюцца неспазнаныя імі яшчэ таямніцы навукі і нескарыстаныя магчымасці ў пашырэнні і паглыбленні ведаў. Пажадайма, каб яна ішла да здзяйснення сваіх мараў упэўнена і рашуча, не спыняючыся перад перашкодамі і не баючыся ніякіх цяжкасцей. Няхай жа фармуе сябе на стойкіх, адважных, паслядоўных і бескампрамісных людзей.

Для будучых абітурыентаў гэта будзе апошні год заняткаў у роднай школе, і таму заахвочваем іх да асабліва салiднай навукі і жадаем ім поспехаў пры паступленні на іх першую самастойную працу, ці на далейшую вучобу.

Нашым настаўнікам і выхавацелям першы званок у школе абазначае ўступленне ў новы раздзел іх высакароднай дзейнасці над фармаваннем будучых пакаленняў грамадзян нашай сацыялістычнай Радзімы. З усяго сэрца жадаем усім ім вялікіх творчых здзяйсненняў і асабістага задавальнення дасягнутым.

І ў пачатковых школах, і ў ліцэях ад першага ўрока заняткі па нашай роднай беларускай мове няхай будуць самымі прыемнымі, самымі радаснымі часінамі ў школе. І жа ж добра было б, калі б стараннем настаўнікаў, дырэктараў школ, бацькоў і грамадскага актыву ў бягучым годзе павялічылася наша некалькітысячная грамадка вывучаючых родную беларускую мову ў школах Народнай Польшчы! Няхай дзіця кожнага беларуса адчуе непаўторную прыгажосць роднага слова, спазнае багатыя здабыткі культуры беларускага народа, пазнаёміцца з яго шматвяковым мінулым. Той, хто шануе сваё роднае, шануе і сябе самога ды сярод іншых народаў пашанаю карыстаецца...

Галоўнае праўленне БГКТ, „Ніва" і „Зорка", як заўсёды дагэтуль, будуць надзейнымі памочнікамі і вернымі спадарожнікамі і настаўнікаў і вучняў. Будзем развіваць і ўмацоўваць наша супрацоўніцтва са школамі, у нашых публікацыях адлюстроўваць іх жыццё і займацца праблемамі, якія іх хвалююць, змяшчаць цікавыя матэрыялы. Адначасова верым, што сярод самага ахвярнага актыву нашай арганізацыі і пашыральнікаў чытальніцтва нашага часопіса вядучае месца будуць займаць настаўнікі, бо ад іх ахвярнай працы перш за ўсё залежыць сённяшні стан і будучыня нашай беларускай асветы і культуры. Няхай гэтая высакародная місія не будзе вам чужой!

Сардэчна запрашаем і настаўнікаў і вучняў да супрацоўніцтва з нашай рэдакцыяй. Старонкі „Нівы" і „Зоркі" няхай стануць трыбунай школьнага жыцця, месцам абмену педагагічным вопытам, паказу дасягненняў і абмеркавання клопатаў.

Усяго добрага вам, дарагія нашыя сябры — настаўнікі і моладзь!

БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ — 77

Трыо з Плёскаў. На цэнтральным аглядзе заняло трэцяе месца ў групе калектываў у катэгорыі сучаснай песні. *Фота К. Свідэрскага.*

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „Ніве"

ШТО З КОНКУРСАМ?

У мінулым годзе Галоўнае праўленне БГКТ, Ваяводская публічная бібліятэка і рэдакцыя „Нівы" аб'явілі чытальніцкі конкурс **„Знаёмімся з сучаснай беларускай літаратурай"**. Гэты конкурс спрыяе папулярызацыі творчасці аўтараў, што пішуць у Народнай Польшчы па-беларуску. Паводле ўмоў конкурсу да 30 верасня 1977 г. гмінныя бібліятэкі сумесна з мясцовымі гурткамі БГКТ павінны правесці гмінныя эліміныцыі, каб выбраць 1–2 сваіх прадстаўнікоў на фінальныя эліміныцыі, якія правядуць арганізатары мерапрыемства да 30 кастрычніка г.г. у Беластоку. І так вось ужо верасень 1977 г., і патрэбны і цікавы конкурс набліжаецца да свайго рашаючага этапа. **Як выглядае падрыхтоўка да яго?**

Адказ на гэтае пытанне я імкнуўся знайсці на журналісцкім маршруце, які вёў праз Бельск, Орлю, Чыжы, Клейнікі, Нарву, Гайнаўку, Дубічы Царкоўныя, Міхалова і... Беласток. Здаецца, што і выбар мясцовасцей і іх колькасць давалюць зрабіць некаторыя вывады.

Першае сутыкненне са справай выпала абяцаючае. У Бельску працаўніца гарадской бібліятэкі **Люцына Гардзеюк** з апраўданым задавальненнем інфармуе, што ў Бельску падрыхтоўка да конкурсу праходзіць нядрэнна. Бібліятэка мае 5 камплектаў выдадзенай БГКТ з твораў „белавежцаў", папулярызуе конкурс. Значны ўклад у гэтую справу ўнесла настаўніца беларускай мовы ў Бельскім беларускім ліцэі **Зінаіда Красоўская**. У выніку да конкурсу прыступае 60 асоб, сярод іх 17 дарослых чытачоў і 43 ліцэісты. Дырэктар бібліятэкі **Анатоль Пасынюк** гарантуе перамогу цам на эліміныцыях у Бельску, а таксама ў гмінах, што належаць да раёна дзеяння гэтай бібліятэкі, каштоўныя ўзнагароды.

Аднак аптымізм, які ахапіў мяне ў Бельску, цалкам рассяваецца ў Орлі. Там ад кіраўніка гміннай бібліятэкі **Людмілы Хмялеўскай-Лудзь** чую, што яна працуе на гэтай пасадзе ад месяца сакавіка бягучага года і пра конкурс нічога не ведае. Бяда! Праўда, змены на пасадзе кіраўніка бібліятэкі не спрыялі падрыхтоўцы да конкурсу, але чаму гэтую справу праспалі мясцовыя актывісты БГКТ і настаўнікі беларускай мовы ў Орлі, Малінніках і іншых школах гміны? Ці яны не заўважылі вялікую пазнавальную і выхаваўчую вартасць гэтага мерапрыемства?

У Чыжах кіраўнік гміннай бібліятэкі **Ірына Карнілюк** паведамляе, што правесці конкурс ёй дапамагае настаўніца беларускай мовы ў тамашняй школе **Зінаіда Хмель**. Хоць вынікі і не захапляючыя, але ўсё ж яны маюць 4 удзельнікі чыжоўскіх конкурсу. У філіяле чыжоўскай бібліятэкі ў Кленіках, ад яе кіраўніка **Анны Свентахоўскай** чую, што таксама яна пахваліцца не мае чым. Правила

(Працяг на стар. 4)

(Працяг са стар. 1)

ЗАМЕТКІ АБ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ МАСТАЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Анатоля Кудраўца, Алеся Жука, Міхася Стральцова, Вячаслава Адамчыка — ва ўсіх гэтых яркіх творах, адзначаных пячацццю непаўторнай індывідуальнасці, чуецца пульс і дыханне сучаснага жыцця, імкненне паказаць нязмерна вырасшае духоўнае аблічча беларуса.

Увагу чытачоў адразу ж прыцягнулі да сябе таксама і вострыя праблемныя споры сённяшняга і нават заўтрашняга дня, якія вядуць героі новага рамана народнага пісьменніка БССР Івана Шамякіна „Атланты і карыятыды". Таленавіты, папулярны белетрыст працуе вельмі плённа: акрамя гэтага рамана ў апошнія два гады паявіліся яго аповесці „Гандлярка і паэт", „Шлюбная ноч", п'еса „І замоўклі птушкі". На рабочым стале Івана Шамякіна новы раман, аб праблемах сучаснага калгаснага сяла.

Значныя поспехі беларускай літаратуры ў апошні час звязаны з усё больш паглыбленым асваеннем нашымі пісьменнікамі тэмы гераічнага подзвігу народу ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Памяць наша заўсёды з намі, і мы ніколі не забудзем, што на беларускай зямлі было разбурана 209 гарадоў і раённых цэнтраў, знішчана 2200 вёсак, загінуў кожны чацверты жыхар... Трагічны пафас і гуманістычнае жыццесцвярджэнне, праўда ваенных будняў і маральныя ўрокі тых год, імкненне зразумець вытокі народнага подзвігу, вытокі фізічнага і духоўнага самаадданія ў гады вайны савецкага чалавека на фронце і ў тылу, — усё гэта характэрна для вядомых сёння ўсяму свету многіх ваенных аповесцей лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР Васіля Быкава; для кнігі Алеся Адамовіча, Янкі Брыля і Уладзіміра Калесніка „Я — з вогненнай вёскі", унікальнай па сіле эмацыянальнага ўздзеяння сабранага пісьменнікамі дакументальнага матэрыялу; для „Хатынскай аповесці" Алеся Адамовіча, для раманаў Івана Навуменкі, Аляксандра Савіцкага, Паўла Місько. Цікавае зразуменне ваенных гадоў з пункту гледжання пакалення, дзяцінства якога было асмалена агнём таго суровага часу, знаходзім у аповесцях Івана Пташнікава „Тартак" і „Найдорф", у раманах Івана Чыгрынава „Плач перапёлкі" і „Апраўданне крыві", у рамане Барыса Сачанкі „Чужое неба", у яго аповесці „Апошнія і першыя" і ў многіх іншых творах беларускіх празаікаў.

Беларуская паэзія заўсёды адзначалася высокай грамадзянскасцю, сінтэзам асабістага і грамадскага. Лаўрэатамі рэспубліканскіх прэмій у галіне літаратуры за 1976 год сталі паэты Рыгор Барадулін і Янка Сіпакоў, з кожнай новай кнігай усё больш сцвярджаецца творчая індывідуальнасць такіх паэтаў, як Кастусь Кірэенка, Мікола Аўрамчык, Аляксей Пысін, Ніл Гілевіч, Анатоль Вярцінскі, Генадзь Бураўкін, Пятрусь Макаль, Васіль Зуёнак, Алег Лойка, Анатоль Грачанікаў, Раман Тармола, Данута Бічэль-Загнетава, Яўгенія Янішчыц...

У нашай шматграннай сучаснасці знаходзяць цікавыя канфлікты да мастацкіх доследаў і беларускія драматургі. Камедыі Андрэя Макаёнка шырока ідуць у тэатрах Савецкага Саюза і за рубяжом; уданае сцэнічнае ўвасабленне знайшлі п'есы драматургаў Мікалая Матукоўскага, Аляксандра Петрашкевіча, Анатоля Дзялендзіка. Нестар беларускай літаратуры Кандрат Крапіва напісаў нядаўна новую камедыю „Вароты бяссмерця", поўную гумару і бескампраміснай адмовы ўсяго аджыўшага.

Наша літаратура ганарыцца і ўзросшым узроўнем нацыянальнай школы мастацкага перакладу. На беларускай мове гучаць сёння перакладзеныя з арыгіналаў Пушкін і Шэкспір, Байран і Бёрнс, Лермантаў і Міцкевіч, Лангфелла і Гейне, Шаўчэнка і Райніс, Вазаў і Петэфі, Хемінгуэй і Маруа, Абай і Туманян і многія іншыя выдатныя прагрэсіўныя пісьменнікі свету. Захад і Усход, усе кантыненты прадстаўлены сёння ў багатай палітры перакладзеных на беларускую мову твораў зарубежных аўтараў, агульны лік якіх, па дадзеных Кніжнай палаты БССР, перавысіў 700. Вялікай папулярнасцю ў чытачоў карыстаюцца выдаваемыя ў Мінску серыі „Паэзія народаў СССР", „Паэзія народаў свету", штогоднік перакладных твораў „Далягляды". Асобныя працы беларускіх перакладчыкаў становяцца значнай з'явай літаратурнага жыцця рэспублікі, напрыклад, пераклады Аркадзя Куляшова з Лермантава, Лангфелла і Катлярэўскага ці пераклад Рыгора Барадуліна выбранай лірыкі Федэрыка Гарсія Лоркі. Мастацкая дакладнасць і высокая якасць адрозніваe перакладзеныя ў нас анталагічныя зборнікі Нілам Гілевічам — з балгарскай, Петрусём Макалём — са славацкай, Анатолем Шаўняй — з італьянскай. Паспяхова працуюць нашы старэйшыя перакладчыкі Юрый Гаўрук, Язэп Семяжон, Аляксей Зарыцкі, Эдзі Агняцвет і іншыя, штогод узбагачаючы беларускага чытача новымі перакладамі з англійскай, нямецкай, французскай паэзіі. Зусім нядаўна выйшаў з друку на беларускай мове ў цудоўным графічным выкананні сусветна вядомы „Фауст" Гётэ.

З кожным годам расце таксама колькасць твораў беларускіх аўтараў, выдадзеных за рубяжом. Амаль на ўсіх кантынентах перакладаліся ў апошнія гады кнігі Васіля Быкава, зусім нядаўна ў ГДР выдадзен двухтомнік яго выбраных твораў. Анталогіі беларускага апавядання паявіліся ў Балгарыі, Чэхаславакіі, Польшчы, ГДР, кнігі паэзіі Максіма Танка — у Чэхаславакіі, Польшчы, Балгарыі. У гэтых жа краінах раней былі выдадзены і анталагічныя паэтычныя зборнікі ў перакладах з беларускай. Значнай падзеяй з'явіўся выхад у гэтым годзе ў перакладах паэта Уолтэра Мэя анталогіі беларускай паэзіі на англійскай мове „Цудоўная зямля Беларусі", у якую ўвайшлі творы 59 нашых паэтаў усіх пакаленняў, пачынаючы ад Купалы і Коласа і да самых маладых. Амаль ва ўсіх сацыялістычных краінах перакладзена сёння „Палеская дылогія" Івана Мележа, многія раманы Івана Шамякіна, „Хатынская аповесць" Алеся Адамовіча. Толькі ў апошнія два гады ў Польшчы паявілася „Выбраная паэзія" Максіма Багдановіча, „Лонва" Івана Пташнікава, „Снежныя зімы" Івана Шамякіна, „Лісткі календара" Максіма Танка, зборнік аповесцей і апавяданняў Янкі Брыля „Свет далёкі і блізкі", у Чэхаславакіі — „Данута" Аляксея Карпюка, „Тартак" Івана Пташнікава, „Птушкі і гнёзды" Янкі Брыля, раманы Івана Мележа і Івана Шамякіна, „Выбранае" Анатоля Вялюгіна, у Югаславіі — зборнік выбранай лірыкі Аркадзя Куляшова „Беларускія бярозы"; асобныя творы беларускіх аўтараў друкаваліся ў перыядычных выданнях і зборніках у Індыі, Турцыі, Італіі, Нарвегіі, Японіі, ФРГ, Францыі, Вялікабрытаніі.

Беларуская савецкая мастацкая літаратура шчодра дзеліцца сваім дарам з усім чалавецтвам. Шырокі выхад за межы рэспублікі сведчыць аб яе спеласці. Гэта абавязвае яе стваральнікаў быць заўсёды на ўзроўні патрабаванняў часу.

Ванкарэм Нікіфаровіч,
сакратар бюро секцыі мастацкага перакладу Саюза пісьменнікаў БССР.

„Сям'я" і „На рынак" — разьба па дрэву народнага ўмельца Б. Савіцкага з вёскі Асовічы гм. Васількова. *Фота М. Гайдука.*

TELEWIZJA WARSZAWA

Sobota — 3.IX. 6.30 TTR. Uprawa roślin (sem. III). 7.00 Hodowla zwierz. 7.30 Uprawa rośl. (sem. I). 8.00 Hodowla zwierz. 8.30 Red. szk. zap. 9.00 Bajkowy koncert życz. 9.45 Radar. 10.00 Bracia Karamazow — fab. film radz. 13.05 Film przyr. 13.20 Opowieści reporterów. 13.50 Radzimy rolnikom. 14.00 Studio 2.

Niedziela — 4.IX. 6.30 TTR. Uprawa rośl. (sem. I). 7.00 Hodowla zwierz. 8.00 Nasze spotkania. 8.20 Now. w domu i zagr. 8.35 Sport. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.20 Antena. 10.45 Samochody i ludzie — film dok. fr. 11.40 Dziennik. 12.00 Rolnicze rozmowy. 12.30 Koncert Galowy XI Fest. Zesp. Art. Wojska Polskiego — Połczyn 77. 13.30 Dla dzieci. 14.25 Z kamerą wśród zwierz. 14.50 Los. Dużego Lot. 15.05 Tele-Echo. 16.05 Sport. 18.15 Kino z Myszką. 18.30 Nowela filmowa 19.00 Wieczorynka. 19.30 Dziennik. 20.30 Marco Visconti — odc. I ser. wł. 21.45 Kabaret Varietano. 23.00 Sport.

Poniedziałek — 5.IX. 12.45 RTV szk. śred. J. pol. (24). 13.25 Wskaz. met. (sem. III). 15.50 NURT. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Historia w krajobraz wpisana. 17.00 Zwierzyniec. 17.45 Zamek w Książu — film dok. 18.05 Stawka większa niż życie — odc. I ser. TP. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Teatr TV. J. Skotnicka: Kapelusze. 21.35 Camerata. 22.05 Gdy zaczynaliśmy... Ziemie zachodnie. 22.25 Spotkanie na antenie. 22.55 Dziennik.

Wtorek — 6.IX. 6.30 RTV szk. śred. J. pol. (24). 7.00 Wskaz. met. (sem. III). 9.00 Dla kl. III: Mat. 10.00 Dla kl. I—III Czerwone, żółte, ziel. 11.05 Dla kl. III lic. J. pol. 12.00 Dla kl. IV lic. J. pol. 12.45 RTV szk. śred. J. pol. (sem. I). 13.25 Chem. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Studio Mł. 17.10 Kółko i krzyżyk. 17.25 Magazyn motor. 17.45 Interstudio. 18.25 Uśmiechy Starego Kina. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik 20.30 Z życia wzięte — 1 odc. ser. CSRS. 21.35 Świadkowie. 21.55 Z wizytą u melpomeny — film dok. 22.35 Dziennik.

Środa — 7.IX. 6.30 RTV szk. śred. J. pol. (sem. I). 7.00 Chem. 9.00 Dla kl. VII Chem. 10.00 Fiz. 11.05 Hist. 12.45 RTV szk. śred. Mat. (sem. III). 13.25 Biolog. 15.50 NURT. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Boutique z książkami. 17.00 Dla dzieci. 17.30 Los. Małego Lot. 17.45 Teletur. 18.30 Z przyrodą na Ty. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Sport. 22.10 Letnicy — fr. dramat psych. 23.05 Dziennik.

Czwartek — 8.IX. 6.30 RTV szk. śred. Mat. (sem. III). 7.00 Biolog. 9.00 Dla kl. VIII i I lic. Przysp. obr. 11.05 Dla kl. I—IV lic. J. pol. 12.25 Dla kl. IV lic. J. pol. 12.45 RTV szk. śred. Biolog. (sem. I). 13.25 Wskaz. met. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Waga. 17.00 Ekran z Bratkiem. 18.00 Patrol. 18.20 Sonda. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Teatr. TV. G. Simenon „Bracia Rico". 21.40 Pegaz. 22.25 Spotkanie z I. Borowicką. 22.50 Dziennik.

Piątek — 9.IX. 6.30 RTV szk. śred. Biolog. (sem. I). 7.00 Wskaz. met. 10.00 Dla kl. VI Geogr. 11.05 Dla kl. VII. Wych. ob. 12.00 Dla kl. VIII. Geogr. 12.45 TTR. Mech. rol. (sem. III). 15.25 NURT. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Zapraszamy na stadiony. 17.00 Pora na Telesfora. 17.30 Poradnik zmotor. turysty. 17.40 Cienie zanikają w południe — ser. radz. 18.50 Wyst. Amb. Bułgarii. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Dobry wieczór Warszawie — pr. rozr. 22.10 Teatr Małych Form. I. Iredyński „Idol". 22.35 Dziennik.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek 2.IX — 9.30 Film fab. 15.30 Film fab. 18.25 Koncert. 18.55 Nasza biografia. 21.50 Sport.

Sobota 3.IX — 14.20 Nie do wiary. 15.35 Koncert. 17.15 P. nożna. Torpedo — Szachtior. 18.50 Teatr miniatur. 20.30 Koncert. 22.00 Balet.

Niedziela 4.IX — 12.30 Film fab. 14.40 Koncert życzeń. 15.25 Panorama międzynar. 15.55 Filmy animowane. 17.20 Klub film. 18.35 Spektakl. 21.20 Sport.

КІНО

Białowieża Werdykt — fr. 6—7. Ptaki ptakom — pol. 8—9. Piętaszek i Robinson — ang. 10—11.

Bielsk Podlaski Nashville — USA 6—7. Dziewczęta z Nowolipek — pol. 8—9. Alicja już tu nie mieszka — USA 10—11.

Czyże Dzień oczyszczenia — pol. Wiosna panie sierżancie — pol. 7—11.

Kleszczele Opętanie — pol. 6—7. Kurs — rum. 8—9. Konie Valdeza — wł. 10—11.

Michałowo Spotkanie — ang. 6—7. Nie ma sprawy — fr. 8—9. Ostatni skok gangu Olsena — duń. 10—11.

Mielnik Świat dzikiego zachodu — USA 7. Zagrożenie — pol. 10—11.

Narew Eliksir młodości — rum. Policjanci — USA 7—11.

Nurzec Tropiciel śladów — rum. 6—7. Chłopi — pol. 8—11.

B.Z.Graf. Zam. 2099 B-4

ШТО НОВАГА?

ЖЫХАРЫ ЎЦЯКАЮЦЬ

Нью-Йорк страціў за апошнія пяць год звыш 350 тысяч жыхароў — такі вынік дэмаграфічнага даследавання, якое праведзена спецыяльнай камісіяй па ўказанню муніцыпальных улад горада.

З дакументу відаць, што гараджане ўцякаюць з-за пагоршання ў Нью-Йорку эканамічных умоў, у прыватнасці рэзкага росту беспрацоўя. У даследаванні гаворыцца, што гэты працэс будзе працягвацца.

КУДЫ ВЯДУЦЬ СЛЯДЫ ГЕРАІНУ

За Амстэрдамам замацавалася сумнівельная слава „еўрапейскай сталіцы наркотыкаў". Крыміналісты лічаць, што віной гэтаму перш за ўсё лібералізм адпаведных артыкулаў мясцовага заканадаўства. Не выпадкова тут на сценах некаторых кітайскіх рэстаранчыкаў можна ўбачыць такія аб'явы, напісаныя іерогліфамі: „Прадаецца танны гераін. Сардэчна запрашаем!"

З Амстэрдама наркатычнае зелле перапраўляецца ў ФРГ, Бельгію, Францыю, скандынаўскія і іншыя краіны Захаду. Прычым роля гэтага буйнага галандскага горада, як пераваладчнай базы кантрабандыстаў за апошні час значна ўзмацнілася: мясцовы рынак затавварыўся, і „вулічныя" цэны на наркотыкі рэзка знізіліся. Гандляры гераінам асвоілі вельмі прыбытковы амерыканскі рынак, які забяспечвае ім утрая большы даход.

Гандаль наркотыкамі манапалізавалі так званыя „тайныя таварыствы", а прасцей кажучы — гангстэрскія шайкі, у якіх відную ролю адыгрываюць прадстаўнікі пяцітысячнай кітайскай абшчыны Амстэрдама. Як паведамляе прэса, амаль кожны тыдзень у тым або іншым гарадскім канале знаходзяць труп каго-небудзь з гэтай абшчыны. Задушанай у сваёй кватэры была знойдзена кітаянка, якая мела дачыненне да кантрабанднай аперацыі з вялікай партыяй гераіну. Яе шэф быў забіты на два тыдні раней...

Так члены „тайнага таварыства" караюць тых, хто парушыў гангстэрскі абет. Сінгапурская газета „Нью нейшн" піша, што ў ролі наёмных забойцаў выступаюць члены „тайных таварыстваў", якія прыязджаюць у Галандыю пад выглядам турыстаў здалёк. Выканаўшы „заданне", яны вяртаюцца назад — у Ганконг, Сінгапур, Бангкок.

Сінгапурская паліцыя, якая вядзе інтэнсіўную барацьбу з гангстэрамі, у тым ліку і з тымі, хто займаецца наркотыкамі, прапанавала, як сцвярджае „Нью нейшн", сваіх агентаў у дапамогу амстэрдамскай паліцыі. Але тамашні паліцэйскі камісар Тоарэнаар засумняваўся ў поспехах аперацыі, заявіўшы: „У такой замкнёнай абшчыне, як кітайская, любы тайны агент будзе забіты..."

ПА ЗЯМЛІ З САМАЛЁТНАЙ СКОРАСЦЮ

Інжынеры японскай авіякампаніі „Джал" распрацавалі новы від высокаскараснога наземнага транспарту (так яго назвалі вынаходнікі), які вызначаецца, акрамя таго, бясшкоднасцю для навакольнага асяроддзя і бясшумнасцю. Невялікі вагончык, які падтрымліваецца над шырокай рэйкай магутнымі электрамагнітамі, нібы плавае ў паветры. Тая ж сіла можа прымусіць яго рухацца наперад са скорасцю да 500 кіламетраў у гадзіну. „Джал" збіраецца пракласці такую дарогу ад цэнтра Токіо да новага міжнароднага аэрапорта ў Нарыце. Згодна з разлікамі, шасцідзесяцікіламетровы шлях вагончыкаў з пасажырамі зойме не больш як 14 мінут.

БЕЛАВЕЖА

ОРГАН ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ № 224

Святая ноч

Э. В. прысвячаю

Бурай змецёнае лісце
Не вяртаецца на голле.
П. Панчанка

1

Ноч...
Цудоўная ноч
на маім гарызонце.
Заўтра дзень,
новы дзень,
ўзыйдзе новае сонца.
Заўтра я —
ўжо не я,
заўтра блазнам падданым
пад гітару жыцця
затрасу пустым станам,
заўтра зноў маскарад
і выгодныя танцы;
я хачу быць
вадой ў берагах,
а не ў шклянцы!
Ноч,
багіня душы,
сваёй сілай чароўнай
занясі мяне ў сон —
у краіну здароўя!
Пакуль сіла твая
ў сэрцы поўна надзеі.
Занясі мяне ў сон,
занясі да Венеры.
Сэрца маё
хай крыніцаю шчасця...
Не баюся я дня,
Я прывык да распяццяў...

2

Ў святыні моляцца,
ў святыні спевы —
уся прырода на ўсяночні;
будзь ты лістом
маёга дрэва,
дадай чаканню саладосці,
не зачыняй
у веру дзверы! —
Чакаць прыемна,
калі верыш,
што будзе чаша ачышчэння,
што закалосяцца пасевы.

3

Ноч з тайнамі выпла.
Эліксір надзеі
лье у чашу
жадання,
безгранічнае веры;
трызненню душы
апраўданне прыносіць;
выпла ты разам.
Апраўданы ноччу,
лыжкаю сэрца
няўмольна шукаю
еднасці чыстай,
цудатворнага раю.

4

Я у чоўне зялёным
пад ветраззю неба,
утканым зорным узорам.
Сядзь побач, пакінь руль —
руля не трэба;
давай паплывем беззаконна.
Хай бераг загіне
ў туманах ліпнёвых
і беллю ўчарашняе стане...
Забудзь аб прышынку,
не думай, не трэба —
дзень сам нам пакажа, дзе станеш.
Глянь у казачны човен:
табе ноч складае
ў ім боскія цудныя дары.
У сэрцы трывога,
ў душы хваляванне —
што ж я табе дам у падарак?...

5

Я кветак дарыць не умею:
Глядзець не магу, як канаюць,
як просяць жыцця безнадзейна,
як смерцю другіх пацяшаюць;
і слоў я прыгожых не знаю —
пусты я у слоўным прызнанні,
сабой я сябе адчуваю,
калі паддаюся маўчанню.
Ты глянь тады проста у вочы —
разлогі душы маёй ўбачыш
і рві з іх усё,
не пытайся!
Там знойдзеш, што толькі захочаш...
я кветак дарыць не умею.
З пялёсткаў
іх смерць за мной сочыць.
Але, калі хочаш падаркаў,
магу табе даць свае вочы.

Міхась Шаховіч

◆ Размова сусветаў ◆

(верш эксперыментальны)

Ы ыы я. А еы яя.
Ы оеа і эы у аоы.
У аао, еаа і аа,
І іуа. А ыо оы.

Ае, оі аі яы уаа.
У аоі ойы озы — ойы озы.
Ы ааы, а за аа
У аае ыя а уі уеаў.

Мжвз плит змл.
Мсчч стм дх здрв
Нсгн, пвтр, вд
Мрнс в хт хтв.

Шчсцшт мжим лжц пстт.
Встлк внпт, внпт...
В врвр вс трбпргн
Ндлш звлк ссвт.

Ян Чыквін

ГУТАРКА З НЕЗНАЁМАЙ

Яна зайшла па справе.

— Не ведаю, — адказаў ёй. — Не ведаю. Няма жонкі, выехала да маці... Сядайце.

Села.

— Як вам сказаць... — справа, з якой прыйшла, не спадабалася яму, і ён пачаў гаварыць перакапаўча і няпраўду. Паміж словамі: яе ногі, з такімі павінны быць медсёстры ў санаторыях для раматуснікаў, так, там перад усім...

Расказала яшчэ раз.

— Я не зразумеў вас, — не дачуў ён: змарнуе ногі, выйдзе замуж...

З надзвычайнай уважлівасцю паглядзеў ёй у лоб: апека, абарона, ахвярніцтва, патрэбна ёй усё тое, чаго не патрабуе непрыгожае, злое. „Дабро са злом жывуць жа супольна і ці не дакладней было б гаварыць аб барацьбе паміж імі за больш сабе?"

— ...Я займаю вам час, — гаварыла; а ён: прыгожыя дзяўчыны не павінны выходзіць замуж! Выходзячы — яны дапускаюцца несправядлівасці, бы тыя грошы, якія крыўдзяць таго, хто не мае іх.

— ...Маю рацыю? — запытала яна.

— Што? — і загаварыў: — Так, напэўна. Я думаю — усё гэта так...

Вярнуўся: убілі мы сабе ў галовы, што прыгожае і добрае патрабуе апекі. Няпраўда, хочам яго больш ад іншых!

— Спадзявалася: мая рацыя!

— Што? — як рэха: „...хочам... больш ад іншых!" — Ага, так. Так, так. Вядома, што так...

Яна паглядзела на хворага:

— Выбачайце, — сказала. — Мне пара.

Устала.

— Да пабачэння.

— Да пабачэння, — ён пахаладзеў ад прыкрасці. Так, ад здагадкі, што яна магла абразіцца на яго няўважлівасць.

Пайшла.

Ён праводзіў яе і, калі яна зыйшла ўніз, да пад'езду, вярнуўся ў кватэру, замкнуў дзверы, зайшоў у пакой. Там сеў ён у крэсла, у якім яна сядзела — яшчэ цёплае.

С. Яновіч

ХРЫШЧЭННЕ

З далёкай Шумадыі сілай кахання
Сцягнуў я цябе да Эфоры Зюд —
На крылах тугі пасля ночы чакання
Магла ты зрабіць толькі гэты маршрут.

Сцямнела ўжо неба атрамантам змроку,
Заззяў „Капітоль" роем ясных вачэй,
Калі я пачуў за сабой твае крокі
І голас знаёмы ля самых плячэй.

З гасцініцы вышлі мы ў сквіцу ночы,
Куды не даходзілі водбліскі лямп,
Дзе хвалі ласкалі нас шэптам жаночым
І цёплы зефір напяваў песні нам.

Далёкім пажарам палала Канстанца,
А зверху маланкаю бліскаў маяк,
І ў моры з краін незнаёмых пасланцы,
Пацёркамі з зорак накрэслілі знак.

Ступенькамі строма зышлі мы з адхона
На ціхі, ахутаны цемраю пляж,
Пясок пад нагамі хрустаў напаўсонна
І ступні нам грэў, як гарачы масаж.

Дайшлі да каменняў, як помнікі, строгіх,
Якія, як воіны, пляж сцераглі.
Тут мора кіпела і біла ў парогі,
І пена ўлівалася ў поры шчалін.

І ў гэтай стыхіі — карчме дзіўных гукаў,
Абдымак імклівы нас моцна спаяў:
Злучыліся вусны, спляліся нам рукі
І сэрцы звінелі, як новы раяль.

А мора і вецер нябачным крапілам
Хрысцілі нас кроплямі, пырскамі хваль,
Спявалі нам песні са здвоенай сілай,
І рэха нясло іх на ўвесь літараль.

Спявалі табе, бо ты першая з роду
Хрысцілася тут чарнаморскай вадой,
Гарэла ад поўнай любві асалоды,
Дрыжэла, як ліст у абдымцы са мной.

Спявалі і мне, што ўвесь дзень і дзве ночы
Я ехаў сюды, каб сустрэцца з табой,
І ў пырсках марскіх цалаваць твае вочы,
І песціць цябе пад начною страхой.

Д. Шатыловіч

Варшаўскія пейзажы (І)

Стварыць дзень
Каб быў днём
Стварыць ноч
Каб працякала
Без думкі-чарвяка
Што назаўсёды
Улілася ў белую кроў...
. . . .
Ява і сон
У нерухомым танцы
Ужо паказваюць шкілеты.
Пейзаж
Камень
І
Шчырае слова
Ужо збіраюць ураджай
рэха
. . . .
Хачу праверыць
Глебу чалавека
немагчымасць
немагчымасць
Цешыцца лякарствам
Што хоча напісаць цябе шчаслівым
рукі ападаюць
ніжэй
усё ніжэй

* ✲ *

І зноў
Разліваецца спакой
І знойдзе сваё месца...
А на не-дзіцячым малюнку
Вырастуць хмары цішыні...

Можна будзе праверыць нават
Цвёрдасць сцяны
І дакладна акрэсліць крыніцу
Дзіўнай музыкі
Музыкі дзён і начэй
Якія не існавалі ніколі...

Усё гэта ажыве
На не-дзіцячым малюнку
А пасля
Вырастуць хмары цішыні
І зноў
Разліецца спакой
І знойдзе сваё месца...

* ✲ *

У маіх снах
Заблудзілі кветкі.
Памылілі свой час
Красавання.
Я знаходжу бэз
На снежаньскім палатне
Бачу вірлючыя васількі
У вальсе сцюдзёнага ветру.
У снежным танцы-фантазіі
Зіхацяць сваёй чырванню макі.
Мой каляровы сон...

* ✲ *

Мокрай ноччу
Усімі вуліцамі
Вандруе лёс.
Заглядае ён
У цёмныя вокны
Вядзе гутарку
З ценямі
Бягучымі
Да адпачынку.
Цені маўклівыя
Цені палахлівыя...
І вы калісь бывала
Хадзілі тымі ж вуліцамі
На шчырыя
Як смех дзяўчаты
Гульні...
А пасля
Рака цвёрдая
Рака сільная
Уцягнула вас
У маскавыя балі...
За горадам за горадам
У чорным полі
Ветры калышуць калышуць
Апошнюю маску
Маску разбітую
Маску з вялікімі вачамі...

* ✲ *

Уваходзь ты сонца
У шырокія вокны.
Пазалаці маленькім промнем
Асвяжы ты
Хоць глытком паветра.
У кутках гэтай прыстані
Павяюй ты з праданымі снамі...
Дакраніся ты сонца
Хоць да адной струны
Прабудзі яе
А калі пачую
Хоць ціхенькі стук у сэрцы
Я стану жыць...

Надзея Артымовіч

Элегія беластоцкая

Лета мінае. Апошняе лета.
Багрова-ліловае, ціха-замглёнае.
Радасна-кволае, велічна-сумнае,
Лета маё. Неўрадлівы палетак.

Лета канае. Апошняе лета.
Чэрствым агнём, святым, неўміручым
Гасне і тое, што мелася збыцца.
Лета маё. Гарацць фіялеты.

Лета кароткае. Просінь над краем.
Музыкай тхне. Зямля ў фіялетах.
У вечнасці ўсе мы жывем. Паміраем
Нячутна, няўлоўна, штодзённа.
Як лета.

Ян Чыквін

Каб больш ніколі

Унук маленькі просіць дзеда:
— Скажы мне, што гэта вайна?
Дзед адказаў: лепш каб не ведаў,
Як і завецца нат яна.

Каб войнаў не было ніколі,
Каб і ўспамін пра іх канчаў.
Каб і ў падручніках у школе
Больш не пісалі пра вайну.

Каб вечна ў міры, у спакоі
Пачаў урэшце жыць наш свет.
Каб чалавек ніколі з боем
Не лётаў да другіх планет.

Віктар Швед

У святочным настроі

Кожны год у другую нядзелю верасня чыгуначнікі святкуюць сваё свята — Дзень чыгуначніка. У Чаромсе як у адным з большых чыгуначных цэнтраў гэты дзень адзначаецца вельмі ўрачыста.

У гэтым годзе чаромхаўскі чыгуначны вузел адзначае свой юбілей — 70-годдзе. У гэтай справе звяртаюся з пытаннямі да І сакратара вузлавога камітэта ПАРП тав. Лявона Ляскоўскага.

— Што чакае чаромхаўскіх чыгуначнікаў у гэтае іх свята?

— Чаромхаўскіх рабочых чыгункі сустрэў вялікі гонар: у нас будзе арганізаваны ў суботу 10 верасня святочны вечар у маштабе трох ваяводстваў — Беластоцкага, Сувальскага і Ломжынскага. Акруговая дырэкцыя і цэнтральная дырэкцыя ПКП у Варшаве так вырашылі гэтую справу. На ўрачыстасці чаромхаўскія чыгуначнікі атрымаюць упершыню свой сцяг.

— А якія цікавейшыя мерапрыемствы будуць арганізаваны ў Чаромсе?

— 8-9 верасня ў паравозным дэпо, насычальні і на станцыі адбудуцца масоўкі рабочых, на якіх заслужаным працаўнікам ПКП будуць уручаны сярэбраныя значкі „Перадавы чыгуначнік", а таксама адчытаюцца прозвішчы з кніжкі „Заслужаных для Чаромхі". У суботу 10 верасня духавы аркестр чыгуначнікаў да раніцы будзе іграць для рабочых Чаромхі.

— А як прывітаюць свой юбілей рабочыя чаромхаўскага вузла?

— На святочны вечар начальнікі ўсіх чыгуначных прадпрыемстваў прыпадрыхтуюць паведамленне аб выкананні прадукцыйных планаў і аб выкананні грамадскіх пачынаў на паўтара мільёна злотых. Прынясуць таксама рапарт чыгуначнікаў і сялян гміны аб абавязацельстве выгадаваць сотні свіней і кароў. Варта наведаць Чаромху ў дні яе юбілею, і ўсіх мы сардэчна запрашаем.

Размову запісаў
Ул. Сідарук

Пачалі вучобу ў аднаўленых школах

Пачаўся новы навучальны год. У шматлікіх вёсках на Гайнаўшчыне вучні пачалі вучобу ў аднаўленых школьных будынках. На два тыдні перад пачаткам навучальнага года мы наведалі школы, у якіх праводзіўся рамонт, у гмінах: Дубічы Царкоўныя, Кляшчэлі і Чаромха. Цяпер школы прыгожа выглядаюць звонку і ў сярэдзіне. У светлых і пахнучых свежай фарбай класах яшчэ большая ахвота вучыцца.

У гміне Дубічы Царкоўныя раманталіся школы ў вёсках: Дубічы Царкоўныя, Старына, Стары Корнін і Вітава. У дубіцкай школе цяпер значна большыя вокны, новыя падлогі, печкі, столь і апрача таго ўсе залы памаляваны свежай фарбай. Увесь будынак перакрыты нанава. Тут праведзены капітальны рамонт школы. У іншых школах былі зроблены бягучыя рамонты: маляванне класных залаў, дробны рамонт акон, дзвярэй, падлогі, печаў. Да канца верасня будзе атынкавана вялікая мураваная школа ў Старыне.

У гміне Кляшчэлі вучні пачалі вучобу ў аднаўленых школьных будынках у Кляшчэлях і Дашах. У Кляшчэлях паспяхова закончана будова прышкольнай святліцы са сталовай. У ёй аднаразова зможа паабедаць амаль 100 асоб. Варта дадаць, што ў кляшчэлеўскай зборнай школе пачало вучобу больш 230 дзяцей. Са сталовай і святліцы карыстаюцца перш за ўсё дзеці з Дабрывады, якія даязджаюць сюды штодзень. Школа ў Кляшчэлях на расходы кухні пачала гадаваць свіней і ўсялякую гародніну.

У Чаромхаўскай гміне перад пачаткам сёлетняга навучальнага года свежай фарбай памаляваны некаторыя класныя залы, прадметныя кабінеты і калідоры некалькіпавярховай мураванай школы ў Чаромсе.

Я. Цялушэцкі

Што з конкурсам?

(Працяг са стар. 1)

чытальніцкі сход, на якім прадставіла правілы конкурсу і правяла гутарку аб творчасці А. Барскага. Але ахвотных да ўдзелу ў конкурсе аказалася толькі 3 асобы.

У гміннай бібліятэцы ў Нарве змяніўся кіраўнік. На гэтай пасадзе ад месяца мая гэтага года працуе **Мар'я Мацкевіч**. Папярэдніца яе пакінула ў актах адно правілы конкурсу і больш ніякай спадчыны. Аднак, хоць М. Мацкевіч не змагла папулярызаваць конкурс у мястэчку Нарве і яго ваколіцах, затое ў Трасцяніцы, дзе яна была перад гэтым бібліятэкарам, разам з **Галенай Тапалянскай** — настаўніцай беларускай мовы, конкурс папулярызаваўся сярод трасцяніцкіх школьнікаў, і каля дзесяці з іх прыме ўдзел у гмінных элімінацыях. М. Мацкевіч спадзяецца, што сумольна з настаўніцай беларускай мовы ў нараўскай школе **Алай Якубоўскай** яшчэ ў верасні ўдасца нешта зрабіць сярод тамашніх школьнікаў.

Як паінфармавала дырэктар Гайнаўскай гарадской бібліятэкі **Яніна Якубовіч**, у справе папулярызацыі конкурсу зроблена не мала: вясною гэтага года адбылася ў Гайнаўцы аўтарская сустрэчы А. Барскага і В. Шведа, было праведзена спецыяльнае спатканне працаўнікоў бібліятэкі, мясцовых дзеячоў БГКТ і настаўніка беларускай мовы ў Гайнаўскім беларускім ліцэі **Васіля Сакоўскага** на справах конкурсу, працаўніца бібліятэкі **Галіна Вайсковіч** на сустрэчы з чытачамі зрабіла агляд творчасці вядучых „белавежцаў", каля 10 камплектаў іх твораў знаходзіцца цяпер на руках у чытачоў. Вынікі такой працы ёсць — да конкурсу прыступілі 44 гайнаўскія ліцэісты і 3 дарослыя асобы. Гэтая колькасць можа павялічыцца, бо ў верасні будзе працягвацца папулярызацыя конкурсу ў Гайнаўцы.

Маладзенькая **Оля Ігнацюк** стала кіраўніком гміннай бібліятэкі ў Дубічах Царкоўных толькі ў чэрвені бягучага года. Увесь час яна была занята прыёмам бібліятэкі і пераносам яе з ГОК-у ў спецыяльна нанятае для гэтага памяшканне ў прыватным доме. На самай справе, ёй было не да конкурсу. Шкада ўсё ж, што не заняліся конкурсам мясцовыя дзеячы БГКТ і настаўнікі. Нельга ж усё звальваць на бібліятэку, асабліва ў такой сітуацыі!

Кіраўнік гміннай бібліятэкі ў Міхалове **Ніна Тарасевіч** таксама нічым парадаваць не можа. Хоць тут і не было ніякіх персанальных змен і ёсць два камплекты твораў „белавежцаў", але справы конкурсу ляжаць аблогам. Праўда, хадзіла яна ў мясцовы ліцэй, размаўляла з настаўнікамі, але без якіх-колечы вынікаў. З боку мясцовага актыву БГКТ таксама не было нічога зроблена, каб папулярызаваць конкурс у гміне. А можа цяпер Міхалова зварухнецца? Яшчэ ж можна нешта зрабіць.

— Папярэдні наш супольны з БГКТ і ТППР конкурс „Вялікая Айчынная вайна ў творчасці беларускіх пісьменнікаў" прайшоў вельмі ўдала, таму я і на цяперашні конкурс гляджу з аптымізмам, — зауважае кіраўнік інструктарска-метадычнага аддзела Беластоцкай ваяводскай публічнай бібліятэкі **Мар'я Лахоўская**. — Праўда, колькасць удзельнікаў не даводзіцца лічыць на тысячы ды такога і не трэба спадзявацца, бо ўсё ж беларуская кніга не карыстаецца асаблівай папулярнасцю. Аднак 350 удзельнікаў — гэта не так і дрэнна. Конкурс прадуман належна. Цікавы падбор аўтараў і твораў дае чытачам шмат свабоды ў выбары жанраў і тэмаў творчасці адпаведна да іх зацікаўленняў. Калі да належнага правядзення гмінных элімінацый прыкладуць намаганні супольна і бібліятэкары і актыў БГКТ, гэта вельмі прыемныя мерапрыемствы, бо напэўна і сродкі на ўзнагароды ў гмінах знойдуцца. Зрэшты, ужо сам удзел у конкурсе — гэта вельмі прыемная рэч, а перамога ў іх — сапраўдная падзея ў жыцці чалавека ды, апрача ўсяго гэтага, на ваяводскія элімінацыі мы рыхтуем каштоўныя ўзнагароды. Гэты конкурс напэўна будзе спрыяць папулярызацыі чытальніцтва беларускай кнігі на Беласточчыне. А ў гэтай справе можна зрабіць яшчэ вельмі многа добрага...

Што ж, мне асталося толькі заахвоціць усіх тых, хто яшчэ не прыступіў да конкурсу „Знаёмімся з сучаснай беларускай літаратурай", паспяшацца да бліжэйшай бібліятэкі, бліжэй пазнаёміцца з творамі „белавежцаў" і падаць сваю кандыдатуру на ўдзельніка гэтага вельмі прыемнага культурнага мерапрыемства!

Мікалай Гайдук

ДАВІДЗЮКІ

Марыя Давідзюк з вёскі Махнатае (гміна Гайнаўка), як і некаторыя іншыя жанчыны іх вёскі, апрача ўсіх гаспадарскіх работ і нянчэння ўнукаў, тчэ на хатніх кроснах прыгожыя ходнікі, абрускі, капы. Ды ўсе гэтыя вырабы з цікавымі ўзорамі, выканаыя па-мастацку.

Яе муж, Павел Давідзюк, машыніст мясцовага сельгасгуртка выконвае шмат паслуг для сваіх аднавяскоўцаў. Найбольш даводзіцца малоць асыпку і муку на гурткоўскім млынку-сьрутоўніку. Варта падкрэсліць у Паўла Давідзюка прыродны талент. У яго прыгожы голас, і любіць ён забавіць гасцей падчас нейкага сямейнага свята.

Тэкст і фота **М. Хмялеўскага**

НАРАЎКА — КУРОРТ

Жнівень амаль да палавіны быў цёплы, сонечны. Таму на раку ў Нараўцы прыязджала адпачыць многа жыхароў Гайнаўкі і з іншых ваколіц. Цяпер у летнім сезоне адкрыты даволі вялікі пляж і прыстанінча байдарак. У спецыяльна пабудаваным ангары над ракою Нараўкай можна было пазычыць байдаркі, палаткі, надзьмуныя матрацы. Нават і ў святочныя дні былі адкрыты кіёскі з халоднымі напіткамі, харчамі, дробнымі прамысловымі таварамі, газетамі і часопісамі.

(ця)

На спартыўнай ніве

ЮБІЛЕЙНАЯ АЛІМПІЯДА

У гэтым годзе чаромхаўская чыгуначная станцыя святкуе свой юбілей — 70-годдзе чыгуначнага вузла. У сувязі з гэтым спартсмены з пяці самых вялікіх прадпрыемстваў Чаромхі разыгралі спаборніцтвы на „Кубак 70-годдзя вузла".

У веласіпедным гонцы найлепшым быў Багдан Ваўжыняк, а ў бегу на перасечанай мясцовасці першае месца заваяваў Януш Казберук перад Вішэнкам і Колдкам.

Найбольш эмоцый прынесла балельшчыкам перацяганне ліны. Удзельнічалі ў гэтым тры каманды. Самымі моцнымі аказаліся прадстаўнікі вагоннага дэпо. Яны без цяжкасці перацягнулі і каманду паравознага дэпо, і станцыі. Апрача таго, былі арганізаваны веласіпедны слалом, спаборніцтва ў валейболе, штуршок куляй і інш.

Найбольш пунктаў атрымала каманда вагоннага дэпо — 422 пункты, якая і заваявала першае месца. Другое месца заняла каманда паравознага дэпо — 393 пункты, а трэцяе — каманда станцыі — 233 пункты.

Усе ўдзельнікі алімпіяды, якія заваявалі тры першыя месцы — калектыўныя і індывідуальныя, атрымалі рэчавыя ўзнагароды.

Кубак 70-годдзя вузла атрымала пераможная каманда вагоннага дэпо. Яго ўручыў прадстаўнік кіраўніцтва прадпрыемства Зыгмунту Кордысу першы сакратар гміннага камітэта ПАРП у Чаромсе — Станіслаў Фалькоўскі (на нашым здымку).

Спаборніцтвы адбываліся ў святочным настроі, пад гукі мясцовага духавога аркестра чыгуначнікаў. Гарэў вечны агонь — сімвал спартыўных спаборніцтваў.

Ул. Сідарук

Беларуская літаратура — Аляксандар Баршчэўскі

НАШАНІЎСКАЯ ПАРА

МАКСІМ ГАРЭЦКІ — ЧАСТКА XXXVI

У п'есе „Антон" выступае таксама нацыянальнае пытанне. Дванаццатая адслона п'есы адбываецца ў кафэ. Аўтар гаворыць аб публіцы пры розных століках. Выбірае для не розныя дзіўныя назвы. Між іншым, гаворыць аб „Афіцэрскім століку", „Століку газетных рук", „Століку звезданосцаў", „Століку рамантыкаў", „Століку тоўстых", „Століку ў кутку". Асобы, якія знаходзяцца за паасобнымі сталамі, вядуць размовы. Іх выказванні вельмі добра характарызуюць спосаб мыслення грамадскіх і прафесіянальных слаёў. За „Столікам тоўстых" размова часткова датычыць беларускіх спраў. Варта прывесці выказванні герояў, якіх аўтар не называе па прозвішчу, а толькі нумаруе — 1, 2, 3, 4.

„1. — А накархаць мне на народ. Была страшэсць, а пакажы бізун — быдлам і астанецца. Вы чыталі „Хам ідзе"? Геніяльна напісана, хоць я і не ва ўсім згаджаюся з панам аўтарам. 2. — Пане дарагі! Тым часам, калі нашаму святому пасяданню ў краю і быдла пачне камякі падстаўляць, дык адною панскаю пагардай быдла не сціхамірыш. Бізун патрэбен, бізун, і як найхутчэй, пане дарагі. 3. — Э, пыні, калі праўду, пыні, казаць, дык уся, пыні, бутафорыя з гэтым дурным адраджэннем нашага „быдла", пыні, гэта, пыні, глупства..."

Прыведзеных выказванняў абсалютна дастаткова для таго, каб зразумець этыку і ідэалогію „тоўстых". Праяўляецца ў іх адвечны погляд багатых на беларуса, які быў для іх сінонімам жывёліны.

Найбольш істотныя для беларускіх спраў размовы вядуцца за „Столікам у кутку". Тут сядзяць людзі без прозвішчаў, але з акрэсленымі прафесіямі або поглядамі. І так Гарэцкі іх называе — Польскім публіцыстам, Маскоўскім дэмакратам і Беларускім аўтарам.

Размова, якая вядзецца паміж гэтымі асобамі, датычыць галоўным чынам беларускай літаратуры, аднак час ад часу сабраныя закранаюць і агульнабеларускія справы. Між іншым, гавораць яны аб забойстве Антонам свайго сына і аб яго самагубстве.

Дыскусія паміж Польскім публіцыстам, Маскоўскім дэмакратам і Беларускім аўтарам, хаця часткова і датычыць тых самых праблем, аб якіх гаварылі за „Столікам тоўстых", ні якім выпадку, прынамсі знешне не нагадвае погляду „тоўстых" на беларускі народ.

І ў выпадку Польскага публіцыста, і ў выпадку Маскоўскага дэмакрата маем дачыненне з утончаным поглядам на беларускія справы. Ні ў словах, і, мабыць, таксама ў думках ніводзін з іх не глядзіць на беларускі народ як на навоз гісторыі. Наадварот, у выказванях аднаго і другога можна адчуць ноткі шчырай або тэатральнай сімпатыі да беларусаў. Аднак у размове гэтых людзей з Беларускім аўтарам праяўляецца іх самаўпэўненасць. З іх слоў прабіваецца дыдактызм, маралізатарства. Слухаючы дыскусію, здаецца нам, што размаўляюць настаўнікі з вучнямі. Здавецца ім, што яны ведаюць усё і ведаюць вельмі добра тады, калі вучань разумее мала і неўласціва. Вось з гэтай прычыны і ствараецца ўражанне, што роўнасць, эмансіпацыя паміж Польскім публіцыстам, Маскоўскім дэмакратам і Беларускім аўтарам не дайдзена да канца. Мае яна ўяўны характар.

ТАК БЫВАЕ...

ГРОШЫ

Хтосьці моцна застукаў у дзверы.

— Хто гэта можа быць? — запытала яна. — Мо нехта ад бацькоў тваіх?

Муж паспяшаў адкрываць дзверы.

— Хто там?

— Міліцыя!

„А гэта што сталася, чаго такія госці з самай раніцы?“ — падумаў, занепакоены, і адкрыў.

— Мы да вас наконт пакражы. Хочам спісаць пратакол. Будзеце сведкам, што Дзянісак украў у вас тысячу злотых.

— Што вы, у нас не было ніякай пакражы, — са здзіўленнем на твары сказаў гаспадар.

— Выракаецеся? Злодзей сам прынёс у міліцыю 1000 злотых і дакладна расказаў, як ён іх выцягнуў у вас з-пад дывана на падлозе.

Прыціснуты канкрэтнымі фактамі, гаспадар хаты пачаў расказваць, як усё гэта здарылася.

— Больш як 50 тысяч злотых было ў нас схавана ў пакоі пад дываном. Аб гэтым усе ведалі ў нашай хаце. Час ад часу я іх пералічваў. (Варта тут дадаць, што калі гаспадар глядзеў на жмут папяровых банкнотаў, папраўляўся ў яго настрой, апетыт, а нават да жонкі ласкавейшы быў).

— У той дзень карціла мне пералічыць грошы. Тры разы лічыў і цэлы час не хапала мне 1 тысячы злотых. Пытаў жонку, дачку і сына. Усе адказалі, што грошай не бралі.

— Дык куды яны падзеліся? Гаварыце, хто быў у нашай хаце гэтымі днямі?

— Тата, — звярнулася дачка. — Пазаўчора быў у нас ваш знаёмы, з якім вы калісьці выпівалі. Вады прыходзіў напіцца. Сядзеў вось тут.

— Дык напэўна ён украў, — крыкнуў бацька і, запеніўшыся ад злосці, адправіўся да яго на вёску. Сустрэў яго і кажа:

— Дачка бачыла, як ты з-пад дывана выцягнуў у нас тысячу злотых.

Раптоўна, перакананы сказанае ашарашыла Дзянісака, і ён прызнаўся, запэўніўшы, што хутка зверне грошы.

— Думаў я, — казаў злодзей, — што прыду да вас другі раз і непрыкметна палажу ў гэтае самае месца грашовую паперку, усё тады будзе ў парадку.

Але прайшоў тыдзень-другі, а злодзей грошай не прыносіў.

— Дык можаш ужо не прыносіць, падаў на цябе ў міліцыю, а яна ўжо грошы зышча, — страшыў пакрыўджаны злодзея, калі заехаў да яго другі раз. Злодзей перапужаўся і назаўтра, з грашыма папёр у міліцыю, сам на сябе зрабіў данос і раскаяўся ўсё-ўсянютачка.

Абакрадзены даведаўся з судовага абвінавачання, што падчас выпіўкі гаспадар хаты крэслам так захіліў дыван, што з-пад яго быў відаць тысячазлатовы банкнот. Злодзей нават не падумаў, што падняўшы дыван далей, можна было гэтых банкнотаў знайсці больш пяцідзесяці.

І так злодзей мусіў адседзець больш года ў турме. Абакрадзены ўжо не хавае грошы пад дываном, а ў ашчаднай касе ПКО.

Міхась Сваяк

ФАЛЬКЛОР

ВЯСНЯНКА

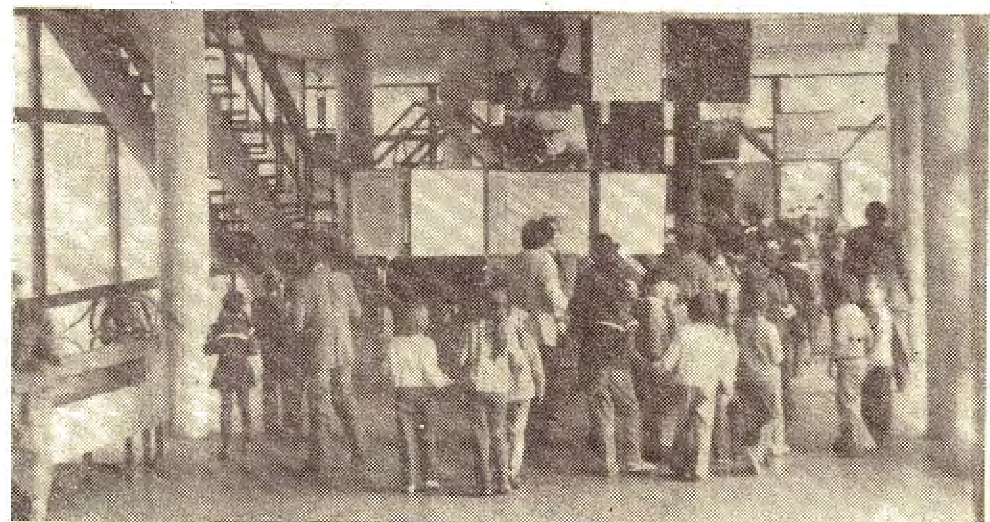

Ой, зышоў міесяць май,
май у кругі на гуліцю,
май у кругі на гуліцю,
на жыто й на пшэныцю,
у чыстэ поле руожкамы,
а до сэла нуожкамы.
Ой, выехаў Іванко
на воронуом коныку,
на воронуом коныку,
в зэлёнуом жупаныку.
Выйшла его діевонька,
молодая Касюлька
пытаецся Іванка:
— Хто на кошулю напрыў?
— Старша сёстра напрыэла,
а сэрэдня вбыліла,
то наймэнша пошыла,
в окенэчку сыдячы,
в окенэчку сыдячы,
на зороньки глядячы,
збюор на збюор выкладала —
кошулю вышывала.

Ад Агаты Семянюк, год 90, вёска Бялкі гм. Мілейчыцы, запісаў у маі 1977 года Мікалай Гайдук. Нотная транскрыпцыя з магнітафоннай стужкі Людмілы Панько.

ЗА 5 ГАДОЎ

27 чэрвеня г.г. мінула 5 гадоў як перавялі белавежскі Прыродазнаўчы музей БНП у новае памяшканне. Што новая экспазіцыя спадабалася шматлікім экскурсантам і турыстам, сведчыць велізарны лік наведвальнікаў. Белавежскі музей у гэты 5-гадовы перыяд наведала 486.726 чалавек, у тым ліку 21.085 чалавек з загранііцы (з 88 дзяржаў). З заграніцы найбольш наведвала жыхароў ГДР — 3.846 асоб, СССР — 3.833, Францыі — 2.736, Чэхаславакіі — 1.939, ФРГ — 1.369, Вялікабрытаніі — 1.300, ЗША — 876, Галандыі — 748, Венгрыі — 569 і г.д. Варта таксама сказаць аб наведвальніках з так экзатычных дзяржаў, як Балівія, Тайланд, Эквадор, Коста-Рыка, Бурундзі, Непал, Ліберыя, Верхняя Вольта, Новая Зеландыя, Калумбія, Венесуэла і інш.

У музеі заўсёды многа наведвальнікаў. *Фота П. Байко.*

Сучасная экспазіцыя музея дае кожнаму турысту магчымасць усебакова пазнаёміцца з Белавежскай пушчай. Шматлікія надпісы пры экспанатах робяць магчымасць наведваць музей нават без экскурсавода. Найвялікшае зацікаўленне наведвальнікаў выклікае аддзел фауны. Сабрана тут 382 штукі птушак, прадстаўляючых 172 віды, 78 штук млекакормячых (46 відаў), звыш 1 тыс. відаў насякомых. Цікавы збор птушыных яек: 270 штук ад 86-ці відаў. Аддзел дапаўняюць секцыі рыб, земнаводных, паўзуноў, слімакоў.

У аддзеле флоры — экспанатаў менш, але ўсё-такі і тут можна на многім позірк абаперці. Асабліва прыцягваюць усіх каляровыя дыяпазітывы раслін і грыбоў. Добры наглядны ўрок, асабліва моладзі, даюць таксама зборы лісцяў дрэў і кустоў і калодаў найважнейшых відаў дрэў, якія растуць у пушчы.

Секцыя птушак — совы.
Фота Ч. Аколава.

Вялікую ролю адыгрывае інфармацыйны аддзел музея. Размешчаны ён на першым паверсе і ахоплівае секцыі археалагічна-гістарычную, бортніцтва, этнаграфічную, паляўнічую, экалагічную і т.п.

Прыродазнаўчы музей за гэты перыяд дакладна супрацоўнічаў з мясцовымі навуковымі цэнтрамі і грамадскімі прадпрыемствамі. Кусташ музея др інж. Чэслаў Аколаў правёў на месцы шмат лекцый для студэнтаў і вучняў сярэдніх школ, абслужыў таксама мноства міжнародных і краёвых семінараў і кангрэсаў. Штогод, пасля заканчэння белавежскіх мастацкіх пленераў, у музейным памяшканні адбываюцца выстаўкі выкананых прац. У красавіку 1975 г. музей супольна з Таварыствам прыяцеляў Белавежы наладзіў выстаўку белавежскіх даведнікаў. У будучым плануецца арганізаванне выстаўкі плакатаў, прысвечаных ахове прыроды. Добра ўкладваецца супрацоўніцтва з гуртком экскурсаводаў ПТТК у арганізаванні экскурсаводчых курсаў і абучэнні іх удзельнікаў, а таксама ў перападрыхтоўцы старых экскурсаводаў. У касе музея прадаюцца кніжныя выданні аб пушчы, а таксама перыядычна рознага тыпу белавежыяна. Пры музеі існуе бібліятэка парку, налічваючая зараз звыш 2,7 тыс. каштоўных кніжных пазіцый і некалькі соцень у частцы часопісаў. Кіруе ёй др Ч. Аколаў. Ён таксама апрацоўвае бібліяграфію Белавежскай пушчы і летапіс нацыянальнага парку.

Добрую працу выконвае белавежскі Прыродазнаўчы музей БНП.

Пётр Байко

Секцыя млекакормячых. *Фота Ч. Аколава.*

Калі бацькі ў полі

Сёлета на Гайнаўшчыне ўлады ТПД, СКР, ГС і школьныя арганізавалі вясковыя дзяцінцы ў гмінах Дубічы Царкоўныя, Кляшчэлі, Чаромха і Нараўка. Дзецьмі апекаваліся настаўніцы, выхавацельніцы прадшколляў і студэнткі вышэйшых педагагічных школ. У дзяцінцах дзеці мелі палаткі, матрацы, гойданкі і рознае іншае абсталяванне для гульняў, а таксама новыя цацкі і кніжкі. Яны весела праводзілі час на прадшкольных і школьных панадворках, хадзілі ў лес па ягады і грыбы, глядзелі тэлеперадачы для дзяцей.

У гміне Дубічы Царкоўныя дзяцінцы вялі: Анна Шчэпаноўская, Аляксандра Сегень і Зофія Васілевіч. Дзейнічалі яны ў Дубічах, Старым Корніне і Грабаўцы. Займалася ў іх 50 дзяцей.

У гміне Кляшчэлі ў час жніва ў дзяцінцах знайшло апеку 86 дзяцей у вёсках Кляшчэлі, Сакі і Дашы. Вялі іх: Леаніла Смалікоўская, Яніна Гурлік, Ірэна Грэнзяк, Ірэна Гаўрылюк, Вераніка Станкевіч і Іяланта Адамец.

У Чаромхаўскай гміне дзяцінцы дзейнічалі ў пасёлку і вёсцы Чаромсе. Заняткі з дзецьмі вялі Багуміла Каспшак і Люцына Нядзведская. Пад іх наглядам адпачывала 55 дзяцей.

У Нараўкаўскай гміне было тры дзяцінцы: у Нараўцы, Семяноўцы і Ляшуках. Займалася ў іх 92 дзяцей. Тут імі апекаваліся: Стэфанія Грыка, Валянціна Кардаш, Анна Харкевіч.

(ця)

М. ШАХОВІЧ З народных гаворак

дваранінэць — валошка. Пагляць колькі дваранінцю! Аш в вачах мяняецца.

каза — адпаведна састаўленыя дзеля сушэння снапы аўса. Адна каза складаецца з пяці снапоў — чатыры стаяць вертыкальна, а пяты прыкрывае зверху. Не атходь нідзе, бо пойдзем авес у козы ставіць.

ляды — сячкарня. Ні лазь каля ляд, а то дзе рукі ў рызакі всадзіш.

набілкі — ткацкая прылада, тое самае, што бэрдо. Прынэсь, Ваня, ад сусеткі нашы набілкі. Ну пазычыць пазычыць, а адносіць не хоча, а я тут ткаць не маю як.

парыло — сварыш. Ты глянь, колькі летась парыла ў жыці завялось.

жэшкуха — крапіва-пякучка. Выкась гэту жэшкуху, а то вжэ аж брыткo. Цэлы падворак заняла.

(Ляўкова, гміна Нараўка)

Marek Grechuta

ФОТА ПА ЗАКАЗУ

Заказвала Аля Анішчук з Кленік

Замужам я ўжо дзевяць гадоў і жыву ў невялікім мястэчку. Маем двое дзяцей. Муж мой п'яніца, амаль кожны дзень вяртаецца з работы пад хмяльком. Бывае, што і цэлую зарплату прап'е са сваімі калегамі. Спачатку я сварылася на яго, потым старалася добрым словам гаварыць з ім. Але нішто да яго не даходзіць: ні просьбы, ні сваркі. Я жанчына яшчэ маладая, працую і грошы не малыя зарабляю. Мо і дала б сабе раду ў жыцці, пакінуўшы мужа. Але дзеці астануцца без бацькі. Ды і яшчэ адна справа стрымоўвае мяне зрабіць гэты крок. А гэта тое, што на пляцы майго мужа некалькі гадоў таму назад мы з маім бацькам паставілі вялікі мураваны дом, у якім цяпер пражываем з мужам. І пляц і дом у дакументах запісаны на мужа. Шкада пакінуць усё гэта, шкада ўложанай у гэта сваёй працы. А судзіцца — справа цяжкая. Ніколі з судамі дачынення не мела, дык і не ведаю скуль пачаць. Памажы, Сэрцайка, у маіх цяжкіх справах.

Ёля з Беласточчыны.

Ёля! У тваёй сітуацыі развод, бадай, будзе выйсцем найпрасцейшым. Ты ж маеш добраплатную працу, муж будзе плаціць аліменты, дык зможаш сама выхоўваць сваіх дзяцей. А што будуць без бацькі? Бацька дзецям патрэбны, але не п'яніца, як у тваёй сям'і. Мо яшчэ спаткаеш чалавека, які будзе табе добрым мужам, а дзецям бацьку заменіць. Ну, і, вядома, нельга пакінуць мужу-п'яніцы таго, што збудавалі вы з бацькамі. Хаця дакументы на мужа, але права да маёмасці маеш такое ж самае і ты. Але ў гэтай справе найлепш было б, каб асабіста ты звярнулася за парадай да нашага юрыста, які ў верасні будзе прымаць у кожны панядзелак у 10 гадзін раніцы ў будынку Беларускага таварыства пры вуліцы Варшаўскай 11. Парады бясплатныя.

Сэрцайка

ВЕР-НЕ ВЕР

Астроне, у адну ноч мне прысніліся два, здаецца, не надта добрыя сны. Спачатку мне сніліся нейкія каштоўнасці, быццам брыльянты. Але бачу: яны не белыя, а робяцца быццам нейкія ружовыя, па некалькі на адным пярсцёнку, іх мноства.

Пасля сніцца, што я ў тэатры. Сяджу ў вячэрняй сукенцы з вялікім дэкальтэ, побач мой знаёмы, да якога я прытулілася. Паглядзелі мы спектакль. А пасля я кажу: „Хадзі за занавес, паглядзім, што яны цяпер там робяць!“ Прыходзім мы туды, а там якраз у акцёраў рэпетыцыя. Гляджу, а сярод іх бачу маіх добрых знаёмых. Астроне, што са мной будзе?..

Ванда К.

Мне прысніўся павук. Ён паволі лез, а я яго вельмі баялася. Што б гэта магло абазначаць?

Ніна

Пішу да цябе, Астроне, ужо не першы раз. Але сёння хачу расказаць, які сон прысніўся майму мужу. А было так, што быў ён амаль лысы. Валасы яго былі вельмі слабенькія і выпадалі штораз больш. Ой, мусіць, сон гэты нядобры, бо пісаў жа ты калісь, што прыгожыя і буйныя валасы прадвяшчаюць добрае. А ў сне майго мужа валасы былі вельмі марныя.

Чытачка з Сямяціч

Ванда К.! Сцеражыцеся фальшывых сяброў! І ваш першы сон (брыльянты), і другі (тэатр) абазначаюць, што маеце хцівых і подлых сяброў. З такімі далёка не заедзеш!

Ніна! У вас ёсць небяспечны вораг. Забіць павука — перамагчы ворага, а вы ж ад яго толькі ўцякалі.

Чытачка з Сямяціч! І вашага мужа чакае нешта непрыемнае: хвароба, беднята... Вашыя прагнозы наконт валасоў правільныя.

Астрон

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: У. мае сельскую гаспадарку — 6 га, а адначасова працуе ў гмінным кааператыве. Калі ён вяртаўся з працы, трапіў пад аўтамабіль, і пасля лячэння яму прызналі II групу інваліднасці з агаворкай, што праз год інваліднасць праверыць лекарская камісія. Ці тое, што ў яго ёсць сельская гаспадарка, не перашкодзіць яму ў атрымоўванні пенсіі? Ці пасля папраўы здароўя ён зможа паступіць на работу, не трацячы права на пенсію?

АДКАЗ: Паводле закону, які абавязвае ад 1 мая 1977 года, не спыняецца выплата пенсіі ўласнікам, карыстальнікам або арандатарам сельскай гаспадаркі, калі прыход з гэтай гаспадаркі, устаноўлены для аблічэння пазямельнага падатку, не перавышае 24.000 зл. Яшчэ больш карысная сітуацыя ў выпадку, калі пенсія належыцца інваліду, інваліднасць якога ўзнікла ў выпадку пры працы або ў часе, калі той ішоў на працу ці вяртаўся з працы. У гэткім выпадку не спыняецца выплачванне пенсіі незалежна ад таго, якія даходы і з якой крыніцы ён атрымоўвае. Значыць гэта, што ў нашым прыкладзе У. атрымае пенсію незалежна ад таго, якія даходы дае гаспадарка, а калі ён паступіць на працу, то пенсія будзе выплачвацца незалежна ад яго заробкаў. Пенсію спыняць выплачваць толькі тады, калі лекарская камісія прызнае, што ён ужо не з'яўляецца інвалідам.

МАЛА, АЛЕ ЦІКАВА

ПАКРЫЎДЖАНЫ СТРАУС

Здаўна павялося лічыць, што пры небяспецы страус хавае галаву і думае, што яго ўжо ніхто не бачыць. Гэта павер'е ўсталявала за страусам рэпутацыю палахлівай і недалёкай птушкі.

У сапраўднасці ж гэта не так. Проста страус цікаўны і мае вельмі востры зрок. Ён любіць разглядаць розныя прадметы. Выцягнуўшы па зямлі сваю доўгую шыю, ён можа гадзінамі штонебудзь „вывучаць“. Здалёк жа здаецца, што страус схаваў галаву ў пясок. Так вось няўважлівыя людзі нізавошта пакрыўдзілі добрую птушку.

Куток практычных ведаў

ШКОЛЬНІКІ, НА СТАРТ!

Вітай, школа, любая парта! — школьнікі вярнуліся з канікул. Разам з імі вярнуўся гоман, дзіравыя штаны, абарваныя каўнерыкі, вісячыя на нітцы гузікі. Што пашыць, каб дзіця выглядала прыгожа і каб было яму зручна ў новай вопратцы?

Пашыць спартыўныя мадэлі, такія, якія вы бачыце на здымку. У дзяўчынкі прыгожы свіцер у палосачку, фасонам ён нагадвае куртку. Можна яго насіць са штанамі, але таксама і са спаднічкай з контрафалдамі. Пад свіцер варта апрануць блузку, а да спаднічкі дадаць паясок.

У хлопца кароткая куртка з даволі тоўстага вельвету і з такога ж матэрыялу шапка. Падсподам кашуля ў клетку, якую таксама можна насіць наверх (падсподам свіцер).

Сяброўка

Нікольскі наліў у шклянку гарэлку. Казімір выпіў з прагнасцю. Выціраючы рукавом вусны, ён працэдзіў скрозь зубы:

— Калі са мной што-небудзь здарыцца ў гэтай кватэры, сям'я ваша будзе расстраляна або згіне ў канцлагеры!

„Так, нішто сабе дабрадзей“, — падумаў Нікольскі.

А Казімір наступаў:

— Калі вы згодзіцеся перадаць звесткі хоць бы раз, вы выратуеце сваіх дзяцей. А пры новай уладзе станеце вялікім чалавекам. Няўжо вы гэтага не разумееце?

Стрымліваючы сябе, Нікольскі запытаў:

— Як там дзеці і Алеся?

Казімір адказаў, што ўсе яны здаровыя, жывуць у бабулі, прадукты ёсць.

— А можа іх сярод жывых ужо няма? — засумняваўся Нікольскі.

Казімір устаў з крэсла, не спяшаючыся скінуў з сябе безрукаўку, распароў падкладку ля пляча, выцягнуў квадратны кавалак шоўку і працягнуў яго Нікольскаму:

— Бярыце, чытайце!

„Паважаны Васіль Іванавіч!

Мы звяртаемся да Вас з прапановай дапамагчы нам. Падрабязнасці выкладзе той, хто перадасць пісьмо. Ваша сям'я здаровая. Гарантуем яе поўную бяспеку. Запэўніваем Вас, што мы высока цэнім шчырыя і сумленныя паслугі“.

Унізе стаяў нейкі неразборлівы подпіс. Тыцнуўшы ў яго доўгім пальцам, Казімір шэптам сказаў:

— Падпісаў сам начальнік абвера на Усходнім фронце маёр Баун. Ён асабіста цікавіцца вамі!

Нікольскі сядзеў моўчкі, наваліўшыся на стол грудзьмі і апусціўшы галаву.

„Так, небяспечны ход, — разважаў ён. — Але на вайне даводзіцца рызыкаваць...“

Нікольскі паволі згарнуў шоўк, паклаў у кішэню, памаўчаў і зноў спытаў:

— А чаму не прывезлі пісьма ад Алесі?

Казімір хутка адказаў:

— Пісьмо ў яе не бралі, каб не ўводзіць у курс справы, ды і везці не хацелася. Хаваць паперу ў адзенні небяспечна — шапаціць.

— Клянуся маці, — не міргнуўшы вокам, сказаў Казімір.

— Гэта праўда?

Нікольскі памаўчаў, затым нібы выціснуў з горла:

— Што ад мяне патрабуецца?

Казімір схамянуўся. Ён наліў яшчэ гарэлкі, выпіў і тонам гаспадара пачаў тлумачыць:

— Германскаму камандаванню важна ведаць планы стаўкі Сталіна на вясну і лета. Які напрамак лічыцца найбольш небяспечным? Дзе сканцэнтроўваюцца рускія войскі? Дзе будуюцца абаронныя збудаванні? Вы павінны здабыць такія даныя...

Нікольскі хацеў сказаць, што такіх звестак у яго няма, але Казімір нечакана дапамог:

— На якой пасадзе служыце цяпер?

Каб зацягнуць час, абдумаць адказ, маёр пачаў грунтоўна расказваць аб сваёй мінулай службе ў Чырвонай Арміі. На вуліцы пачало днець. Нікольскі сказаў, што яму трэба на службу.

Дамовіліся, што маёр у пісьме выкладзе звесткі, якія ён мае, і вечарам прынясе на кватэру. Ля дзвярэй Казімір цвёрда папярэдзіў:

— Трымайце сябе ў руках! І ні слова!

МАЁР ПРЫМАЕ РАШЭННЕ

У сваім кабінеце маёр Нікольскі адчуў палёгку і пачаў раздумваць аб тым, што адбылося.

„Ці не сон гэта? — пытаў ён сябе. — А фактычна ж атрымалася так, што я згадзіўся шпіёніць. Я шпіён! І пісьмо ад абвера ляжыць у мяне ў кішэні. Якія яшчэ патрэбны доказы“. Ён уявіў, як у кабінет уваходзяць контрразведчыкі і задаюць пытанні, а ён адказвае:

— Дзе вы былі гэтай ноччу?

— Я сустракаўся са стрыечным братам жонкі, які прыбыў у Маскву па заданню германскай разведкі.

— Аб чым вы з ім размаўлялі?

— Ён прапанаваў мне шпіёніць, абяцаючы за гэта захаваць жыццё маёй сям'і.

— Вы адмовіліся?

— Не. Я згадзіўся, каб затрымаць яго... Я разумею, што ў такіх выпадках дзейнічаць толькі па свайму ўтледжанню нельга, але што ж я мог яшчэ прыдумаць?

Разважаць у гэтым плане далей Нікольскаму ўжо не хацелася. Ад адной думкі, што свае могуць прыняць яго за ворага, шпіёна, здрадніка, рабілася не па сабе, халадок прабягаў па спіне.

(Працяг будзе)

ТРЫБУНА чытачоў

Дарагая „Ніва"!

Шчыра дзякую за пісьмо і за тое, што заахвочваеце мяне пісаць у „Ніву". Вашу прапанову я прымаю ахвотна, бо сапраўды часта можна пісаць аб розных справах.

Я хачу прызнацца, што беларускую мову я вывучала вельмі мала і, калі б не выпісвала „Ніву", дык не магла б напісаць свайго імя і прозвішча. Мне і майму мужу „Ніва" з'яўляецца самай любімай газетай, хаця апрача яе мы выпісваем „Пшыяцюлку" і „За вольнасць і люд".

Мы хацелі б, каб да нас прыехалі з рэдакцыі „Ніва". А запрашаю я вас менавіта таму, што мой муж Станіслаў Звярынскі з'яўляецца былым вязнем гітлераўскіх канцэнтрацыйных лагераў і многае можа вам расказаць, што рабілася ў нашай ваколіцы ў часы акупацыі і пасля вайны. Я магла б апісаць вам яго расказ, але хацела б, каб ён сам расказаў аб сабе. Спадзяюся, што вам гэта прыдасца, а і мы будзем рады вашаму візіту ў нас.

Чакаем.

З павагаю
Звярынскія Стась і Надзя
Слабодка

Ад рэд. Са свайго боку хочам адказаць вам, што мы таксама вельмі рады знаёмству з вашай сям'ёй. З запрашэннем скарыстаемся. А мова беларуская ў вас надта ж добрая.

ОГП на Імшары

У час летніх канікул дзяўчаты і хлопцы з ваколіц Імшара вельмі ахвотна працуюць на тутэйшым тарфяным прадпрыемстве. Працаваць у ОГП могуць усе, каму споўнілася 16 год, але не больш 18.

Маладыя працавалі пры насыпанні мяшкоў і пры іншых работах. Можна было добра зарабіць.

Кара-кум

Новая крама

„Сполэм" — ВСС у Бельску адкрыў новы вялікі гандлёвы павільён. Пабудаваны ён на скрыжаванні вуліц 1 Мая і Жэромскага. Гэта вялікая сучасная спажывецкая крама. Праект выводзіцца з ГДР — тып „Halle". Карыстацца ім будуць жыхары навакольных вуліц, а таксама ўсяго суседняга жыллёвага пасёлка.

Такі павільён ці хоць кіёск патрэбен і на вуліцы Электрычнай — Вашкевіча — Кавальскай, дзе адчуваецца вялікі недахоп спажывецкіх крамаў.

Іван Кірызюк

Нявыкарыстаная святліца

У Супраслі ёсць будынак добраахвотнай пажарнай стражы. Пакуль Мейскагмінны цэнтр культуры не меў уласнага памяшкання, змяшчаўся тут. Калі М-ГОК выйшаў з будынка, на партэры засталася вялікая святліца. Паўгода грамадскім чынам стражакі яе адналялі. А пасля аднойчы не пачалася тут ніякая праца, толькі была выстаўка ў часе Дзён Супраслі.

Ці добра гэта, што ў цэнтры горада стаіць новае і нявыкарыстанае памяшканне? Ці не ўдалося б памагчы стражакам зрабіць тут нейкі клуб, каб моладзь і турысты маглі заходзіць? Гэта адна з прапаноў жыхароў мястэчка. А цікава, які лёс вызначыць яму праўленне горада і гміны ў Супраслі? Адно вядома, пустым стаяць не можа.

(гай)

Маліна не падвяла

У „Грамадзе-Рольніку Польскім" я прачытаў, што ў гэтым годзе падвяла маліна. Урараджай яе быў слабы, а пункты скупкі купілі толькі палавіну планаванай колькасці.

Аднак, не ўсюды падвяла маліна. У нас у Галадах ніхто не памятае, каб было яе так многа, як у гэтым годзе. Гавару я пра маліну лясную. У галадоўскім лесе іх поўна. Пацілітровую конаўку можна было назбіраць у вокамгненне. Хто толькі хацеў, назбіраў многа. Маліна ў гэтым годзе была вельмі буйная, а таксама, што вельмі важнае, без чарвякоў. Зрэшты, не толькі ўраджай малін адзначаем у нашых лясах. Таксама ёсць многа грыбоў.

В. О.

Пражыла, перажыла

У Бельску на вул. Свярчэўскага побач сям'і Васіля Паўлючука жыве старэнькая бабуля Еўдакія Сталеўская. Ёй ужо 91 год. Жыве сама-самотная ў пакойчыку з печкай-сцяноўкай, у якой нея́к сама топіць, сама варыць ежу. Але ёй, стомленай жыццём, цяжка бывае ў жыцці. У хаце ўсё развалена. Праўда, ад нейкага часу прыходзіць сястра ПЦК, якая памагае старой — дроў прыніясе і вугалю, вады, але гэтага крыху замала. Варта было б адрамантаваць яе пакойчык, ацяпліць яго нея́к.

М. Матвеюк

Прыпынак ПКС у Леўках

Пра парадак і чысціню на чыгуначнай станцыі ў Леўках дбаць няма каму. Гутарка пра пачакальню. Калісьці было тут чысцей, стаялі лаўкі і стол. Ужо даўжэйшы час няма ні аднаго, ні другога, затое на сценах паявілася многа надпісаў, якія не маюць ніякага сэнсу. І хто можа пісаць такую дурнату?

Штодзённа ў Леўках чакае поезда многа людзей. І было б добра, каб пачакальню ў Леўках давесці да парадку.

Васіль Асеннік

Жніво

У КРЫВЯЦІЧАХ

Уборка збожжа ў гэтым годзе праходзіць з вялікімі клопатамі. Многа трэба касой касіць, бо збожжа вылегла. Памагае СКР у Орлі і спулдзельня прадукцыйная ў Крывяцічах. Іх машыны безупынна жнуць, калі толькі спрыяе пагода. У крывяціцкай краме адчуваецца недахоп халодных напіткаў.

Іван Кірызюк

У ГАЛАДАХ

Жніво ў вёсцы Галады распачалося ў апошнія дні чэрвеня, калі жыта, якое было пасеяна на пасху, ужо даспела. Солтыс паведаміў, што ў чацвер прыедзе цэлая брыгада з СКР і збожжа выкасіць. Не прыехалі ні ў чацвер, ні ў пятніцу, ні ў нядзелю. Прабачце, у нядзелю прыехаў адзін трактарыст. Вельмі стараўся і зрабіў многа. Пазней гэты трактарыст яшчэ раз прыехаў. Усе, каму ён скасіў, задаволены.

Вясна ў гэтым годзе спазнілася. Па гэтай прычыне ў час жніва выпаў другі пакос траў. Праўда, тыя, хто хацеў сабраць тры пакосы, другі пакос сабралі да жніва.

Варта сказаць, што добра выконваў свае абавязкі ГС. Крама забяспечана была рознымі напіткамі і таварамі.

В. Анапюк

В. Петручук, Гайнаўка. Вашай справай мы зацікавіліся і атрымалі адказ, што яна будзе станоўча вырашана ў канцы гэтага года. Ваш заказ мы знайшлі пад датай 17 студзеня 1977 г. Па аб'ектыўных прычынах прыдзецца вам крыху пачакаць.

Сяргей Башун, Койлы. Вы атрымалі экземпляр „Нівы", дзе не задрукаваны былі другая і трэцяя старонкі. На адной з гэтых белых старонак напісалі вы, што цэніце нашу рэдакцыю за салідную работу, а гэтыя дзве незадрукаваныя старонкі лічыце нашай рэдкай „памылачкай". Гэтак падпісаную „Ніву" вы прыслалі назад у рэдакцыю і зрабілі вельмі добра. Нельга такіх рэчаў прапускаць міма. Са свайго боку хочам сказаць, што гэта не „памылачка, а вялікая памылка, якая ўжо здарылася не ўпершыню. Толькі віна тут не рэдакцыі, а цалкавітая адказнасць за гэтую памылку спадае на друкароў, якія можа не адзін і не толькі ваш экземпляр задрукавалі нядбайна.

Васіль Асеннік. Справу прыпынкаў ПКП не лёгка вырашаць. Лагічна думаючы, поезд гэта не аўтобус, і не можа ён затрымоўвацца кожныя пару кіламетраў. У сувязі з гэтым не будзем узнімаць справы, якую вы апісалі ў сваёй інфармацыі „Было б зручней".

Міхал Кірылюк. Ваш матэрыял „Не выкарыстаў ільготы" няясны. Умова аб кантрактацыі ёсць адна, і вы ж яе павінны былі падпісаць. Апішыце дакладней, тады зможам надрукаваць.

Варта захаваць ветракі

Ветракі не так даўно яшчэ былі ў нас найтаннейшымі млынамі, бо гналіся яны ветрам. Цяпер вецер замяніла электрычная энергія. Ветракі пайшлі на пенсію. А яны красяць вёску, бо ставілі іх на гары і здалёк было відаць іх.

Тыя, якія яшчэ ў добрым выглядзе, трэба захаваць як гістарычны помнік. Ёсць такі вятрак у вёсцы Мінкаўцы, гм. Шудзялава. Ён яшчэ нядаўна малоў, калі жыў яго гаспадар Слома. Калі гэтага ветрака адпаведна не забяспечыць, дык крылы адпадуць. Другі вятрак цалюсенькі, стаіць каля вёскі Малявічы, гм. Саколка. На гэтым і цяпер малоць можна, але крылы таксама пагражаюць адпадам.

Віт

Вёска Лазні ідзе ўгару

У глушы Кнышынскай пушчы над рэчкай Супраслю ў маляўнічым кутку ляжыць вёска Лазні. Належыць да гміны Супрасль. Вёска гэтая пры акупацыі страціла шмат сваіх жыхароў — 50 чалавек расстралялі немцы на вачах сем'яў і аднавяскоўцаў. Ім астаўшыеся ў жывых паставілі помнік, якім сардэчна апякуюцца.

Вёска мае добрыя вынікі ў сельскай гаспадарцы. За гэта гміна арганізавала ў Лазнях гмінныя дажынкі. У канцы года ў былым будынку школы пасялілася насенная цэнтраля з Беластока. Насенная цэнтраля рашыла наладзіць з вёскай супрацоўніцтва. Ужо двойчы супольна працавалі пры пабудове дарог. Машыны дала дырэкцыя цэнтралі. У гэтым годзе супольна прыступілі да рамонту былога школьнага будынка. Было вырашана дабудаваць адзін паверх і зрабіць ацяпленне. А побач паставіць новы гастранамічны павільён на 100 месц. Разам прыступілі таксама да пабудовы глыбіннага калодзежа і ўжо пабудавалі. З гэтага калодзежа дырэкцыя пазволіла гаспадарам правесці сабе водаправод. Гэта будзе першая ў гміне вёска з водаправодам. Гаспадары самі грамадскім чынам будуць яго будаваць.

Навучальна-адпачынковы цэнтр насеннай цэнтралі ў Лазнях будзе адкрыты цэлы год. Кошт пабудовы яго — каля 8 мільёнаў (з купальным басейнам). Многія з вёскі знойдуць тут працу. Многія будуць зарабляць на вырошчванні і пастаўцы цэнтру гародніны. Некаторыя будуць мець даход зімой з кулікаў. Турызм і адпачынак створыць вёсцы вялікую магчымасць развіцця. Кожнаму захочацца прыехаць у гэты цудоўны куток Беласточчыны.

(гай)

Як працуюць?

ПОМ у Нарве вядзе спецыялізацыю — рамонт грузавых машын „Стар". Сюды трапляюць машыны з цэлай краіны. Убачыш тут машыны з Катавіц, Гданьска, Шчэціна.

Дырэктарам ПОМ у Нарве з'яўляецца тав. Казырскі. Ён добра арганізуе працу, а рабочыя стараюцца, каб на тэрмін рамантаваць машыны.

Аднак на некаторых прадпрыемствах нашага ваяводства дзеецца наадварот. Замест прывесці свой „Стар" на рамонт у ПОМ-е Нараў, вязуць іх у Гданьск і Шчэцін. І дарога далейшая, і кошт большы, і наогул усё без сэнсу. Варта гэтую справу прадумаць, а будуць меншыя затраты.

М. Лук'янюк

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

Таксі „Шкода", едучы па вуліцы Мазавецкай у Беластоку, ударыла ў бетонны слуп. У выніку гэтага пасажыры таксі — маці і 4,5-гадовая дзяўчынка былі паранены і знаходзяцца ў бальніцы.

У Бельску аўтобус „Сан" не ўступіў першынства і наехаў на матацыкл. Матацыкліст знаходзіцца ў бальніцы.

На дарозе паблізу вёскі Луплянка Старая, гм. Лапы, „Фіят-125п" на простай дарозе павярнуў налева і ўехаў у роў, стукнуўшы прытым у дрэва. Шафёр памёр на месцы, а трое пасажыраў цяжка паранены.

У Гайнаўцы па вуліцы Дзяржынскага на матацыкле ехала жанчына і стукнулася з самаходам „Стар". Матацыклістка цяжка паранена.

На зямлі дзядоў

Першы раз прыехала паланійная моладзь на зямлю сваіх дзядоў у Супрасль летам 1973 г. Была гэта моладзь з Англіі. Жылі яны ў мясцовай пачатковай школе. Час правялі вельмі карысна. Было вырашана, што ад таго часу заўсёды ў ліпені Супрасль будзе прымаць заграничныя групы моладзі на адпачынак. І дагэтуль у Супраслі пабывала моладзь з Францыі, Бельгіі, Галандыі. У ліпені гэтага года прыехала моладзь з ФРГ.

На пяці арганізаваных дагэтуль калоніях для замежнай моладзі адпачывала 225 удзельнікаў — гэта хлопцы і дзяўчаты ад 12 да 18 год. Разам былі тут і групы нашай моладзі. Вельмі падабаўся ўсім гэты візіт на зямлі сваіх дзядоў.

(гай)

Хто выручыць чыгуначнікаў?

Праблема ўсім вядомая: чаромхаўскім чыгуначнікам, мясцовым уладам, раённай дырэкцыі ў Беластоку і цэнтральнай дырэкцыі ў Варшаве. Аб ёй гаворыцца на ўсіх важнейшых партыйных і рабочых сходах. Як дагэтуль, без выніку.

Справа датычыць пабудовы вагі для чыгуначнага апаловага складу. Ад няпамятных дзён працаўнікі ПКП атрымліваюць вугаль, які выдаецца на месцы пражывання. У Чаромсе зараз бярэ вугаль каля 1300 рабочых. Таму, хто сустракаецца з гэтай праблемай на штодзень, здаецца нармальнай з'явай таўкатня з драўлянымі скрынкамі па 25-35 разоў туды і сюды з вугалем па 100 кг. Можна ногі паламаць у такім балагане. Бо як жа можа быць інакш, калі адзін працаўнік выдае, а людзей чакае дзесяткі? Кожны пры тым спяшаецца.

Каб здабыць скрынку для вугалю, трэба мець шчасце або знаёмых рабочых у паравозным дэпо. Яны заўсёды каму захочуць, таму дадуць. Нават вугаль вынесуць. А кожнаму іншаму трэба траціць час і нервы.

Ужо няраз гаварылі ў Чаромсе, што варта сфільмаваць выдаванне вугалю на складзе ў Чаромсе. Мо тады чыгуначнікі-чыноўнікі надумаліся б пабудаваць вагу на Чаромхаўскай станцыі. Калі просьбы рабочых знойдуць паслух у цэнтральнай ДОКП у Варшаве? **(ус)**

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Да публікацыі „ГАЙНАЎСКА-КЛЯШЧЭЛЕЎСКАЯ ШАША", „Ніва" № 28/1115 ад 10 ліпеня 1977 года.

Адказвае: REJON DRÓG PUBLICZNYCH W BIELSKU PODLASKIM.

Rejon Dróg Publicznych w Bielsku Podlaskim w odpowiedzi na notatkę prasową pt. „Hajnowsko-kleszczelowska szosa" z 28/1115 numeru tygodnika „Niwa" z dnia 10 lipca 1977 roku informuje, że nawierzchnia na drodze z Hajnówki do Kleszczel w bieżącym roku była kilkakrotnie posypywana żwirem i obecnie nie wykazuje tendencji do pocenia się.

W wypadku wystąpienia ponownego pocenia się, służba drogowa jest zobowiązana do natychmiastowego posypania nawierzchni żwirem.

Dyrektor
mgr inż. Jan Wawrzyniak

Да заметкі „БРАКАРОБЫ", „Ніва" № 23/1110 ад 5 чэрвеня 1977 года.

Адказвае: PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ I MIESZKANIOWEJ W BIELSKU PODLASKIM.

W nawiązaniu do notatki prasowej pt. „Brakoroby", zamieszczonej w tygodniku „Niwa" z dnia 5 czerwca bieżącego roku, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bielsku Podlaskim wyjaśnia:

Przebudowę cmentarza poległych żołnierzy Armii Radzieckiej w Bielsku Podlaskim przedsiębiorstwo wykonało zgodnie z dostarczoną przez Urząd Miejski w Bielsku Podlaskim dokumentacją projektową, która to charakteryzowała się szeregiem niedopracowań, jednakże właśnie z inicjatywy przedsiębiorstwa niedoróbki te zostały wyeliminowane i przebudowę obiektu przedsiębiorstwo wykonało w zakładanym terminie tj. do dnia 20 października 1976 roku.

Termin usunięcia drobnych usterek stwierdzonych w dniu odbioru został komisyjnie określony na dzień 30 kwietnia 1977 roku.

Po okresie zimowym 1976/1977 stwierdzono, że betonowe obrzeża mogił uległy częściowemu zniszczeniu z powodu margla zawartego w kruszywie stosowanym do produkcji masy betonowej. Zniszczone obrzeża na mogiłach przedsiębiorstwo przebudowało i przekazało inwestorowi w dniu 4 maja 1977 roku.

Dyrektor
Jan Piaszczyński

„Niwa" — Tygodnik RSW „Prasa—Książka—Ruch". Skr. poczt. 149. 15-950 Białystok. TELEFON 2-32-41. Wydawca Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe RSW w Białymstoku. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu", urzędy pocztowe i listonosze. Indeks 36911/36671.

Імпартумар

АПТЫМІСТЫЧНАЯ ТРАГЕДЫЯ

Абмеркаванне было строгім і прынцыповым.

Старшыня зачытаў праект рашэння: „За развал работы, ашуканства і прысваенне дзяржаўнай прадукцыі ў мэтах асабістай нажывы дырэктара саўгаса таварыша Заграбушкіна з работы зняць".

Мінута жалобнага маўчання.

Потым нехта спагадліва:

— Та-а-к... Трагедыя, чалавеку — год да пенсіі.

Пачалі падключацца іншыя:

— Уладкаваць на працу трэба б.

— А якая спецыяльнасць у Заграбушкіна? Аграномам працаваць зможа?

— Не. Ведаў малавата.

— Брыгадзірам?

— Таксама не. Гонару зашмат.

— Трактарыстам.

— Не араў.

— Рахункаводам?

— Лічыць не ўмее.

Нехта рашуча сказаў:

— Тады яму адна дарога — у вартаўнікі!

Усе бурна запярэчылі.

— Не-не! Нельга!

— Любіць паспаць без адрыву ад вытворчасці...

Раптам з прэзідыума:

— А калі... у другі саўгас?

— Кім? — спытала некалькі галасоў.

— Кім?.. А хоць бы і дырэктарам.

Усе з палёгкай уздыхнулі.

— Вось гэта правільна!

— Работа яму знаёмая!

— Гадок працягне!..

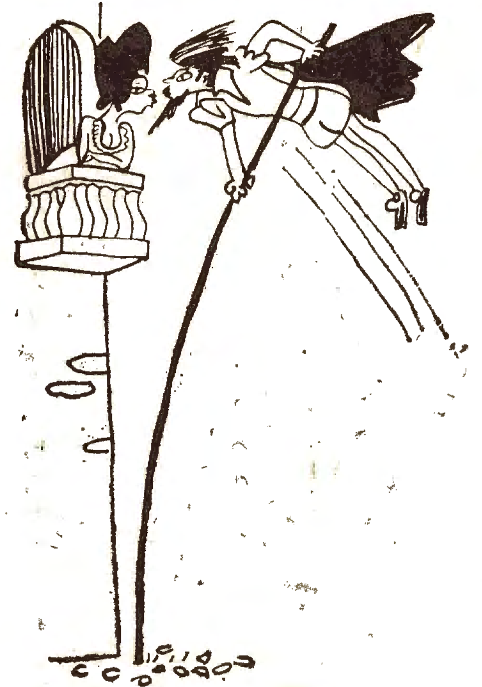
Галасавалі.

Старшыня аптымістычна аб'явіў:

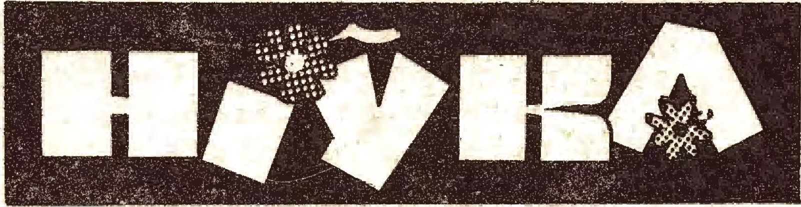
— Аднагалосна!..

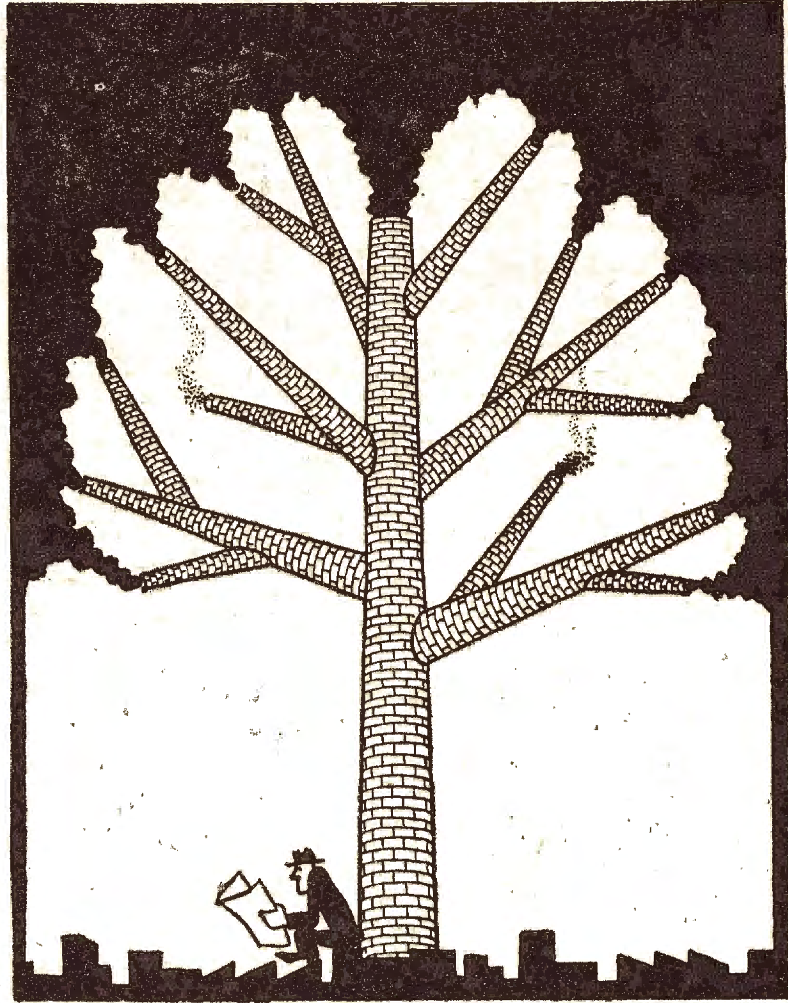
Мікалай Палатай

З ГІСТОРЫІ СПОРТУ

Хто ведае, мо менавіта так нараджаліся скачкі з шастом.

Куток у цяні.

ЖОНЧЫНА ВЕТА

За акном гамоніць лета,
Закахацца — самы час.
На вяселле брат з нявестай
Запрашаюць шчыра нас.
Я кажу:
— Віншуем! Дзякуй!
Запрасілі — будзем, факт.
Але жонка тут:
— Ніякіх
Мне вяселляў, хоць і брат.
Падарункі і дарога,
Пачастунак не адзін...
Надта ўжо расходаў многа, —
Лепей дома пасядзім.
Ціха, як матуля, восень
З павуцінкаю ідзе.
Да сябе сястрычка просіць —
Нараджэння ў яе дзень.
— Трэба з'ездзіць,
прапаную, —
Не страчаўся тры гады.
Ды ў адказ ад жонкі чую:
— Не спяшайся ты туды...
Вось зіма-гарэза цэліць
Снегам прама за каўнер.
— Сходзім мо на наваселле
Да суседа?
— Што ты, не...
Будзіць сонца веснавое
Цудадзейны сок жыцця.
— Ну, гульнём:
у брата — двойня...
— Кінь, ты сам, нібы дзіця.
Ды сярод усіх тых будзен
Раптам жончын юбілей.
— Больш народу няхай
будзе —
Кажа, — гэтак выгадней...
Адгукнуліся дачыста
Нашы ўсе (іх досыць шмат).
Віншаванняў — палічы ты,
Толькі вось гасцей... няма.

Віктар Рэчыц

...Яго кабінет быў увешаны скурамі незабітых мядзведзяў.

ЗАДАЧНІК ПРАФЕСАРА КУЗАЧКІ

Задача: Вадзіцель Х у бензабак аўтамабіля ўліў 20 літраў бензіну. У сябе Х уліў 1 літр віна. Пасля чаго вадзіцель на сваім аўтамабілі развіў хуткасць 140 кіламетраў у гадзіну. Праз 40 мінут аўтамабіль сустрэўся з дрэвам і спыніўся, а вадзіцель працягваў рухацца.

Дзе акажацца Х праз 30 секунд?

Адказ: На тым свеце.

ЧАМУ ВЯЛІКАЯ ГАЛАВА?

Дзеці аглядаюць звярынец.

Настаўнік:

— Дзеці! Хто скажа, чаму ў льва такая вялікая галава?

— Каб не вылез з клеткі.

КАБІНЕТ ДОКТАРА ЗНАХАРУКА

— Пятро, — звярнуўся нейк да свайго шафёра доктар Знахарук, — нешта яно дзіўна выходзіць: ты ўвесь дзень гойсаеш на службовай машыне, як на ўласным кані, а я пешшу хаджу.

— Так, доктар, хто на што вучыўся!

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

Тоўсты джэнтльмен пытае рамізніка, які катае турыстаў, ці свабодны ён. Рамізнік паказвае позіркам на свайго задрыпанага коніка і шэпча:

— Сядайце хутчэй, пакуль ён вас не бачыць!

*

— Ты ведаеш, Джэні, калі я выйду замуж, я б хацела, каб мой муж быў удвая старэйшы за мяне.

— Гэта немагчыма! Такіх доўгажыхароў у свеце няма!

*

— Уяўляеш, калі я палявала на Сахары, з-за пясчанай горкі нечакана выскачыў леў. Я за вінтоўку — як на злосць заеў замок! Скачу ў машыну — чортаў матор не заводзіцца! Калі б я не ўскарабкаўся імгненна на дрэва, я б з табою цяпер не размаўляў!

— Так, але на Сахары не растуць дрэвы!

— У мінуты небяспекі, павер, на такія дробязі не звяртаеш увагі!

СКАЦІНА

Нейк на перапісе пытаюць панкі ў дзядзькоў:

— Ну, а скаціна ў вас, мужыкі, ёсць?

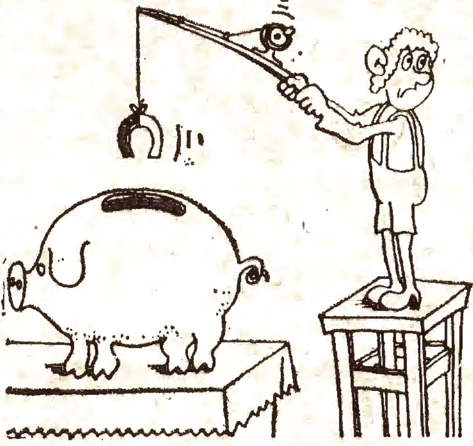
— Ды ёсць, пане.

— Якая?

— Ды старaста ў нас, пане, скаціна.

Фанатык.

„А серабро рэагуе на магніт?"

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Яніны Бабчынскай, Юркі Рашчэнкі, Юркі Белаха і Юркі Баены змяшчаем песню

Zakochany bałwan

słowa, muzyka i wykonanie: Andrzej Rosiewicz

Każdy swoje ciche ma marzenia
Więc marzeń tych spełnienia
Życzenia składam wam.
Owszem ja też często lubię marzyć
W marzeniach wszystko może zdarzyć się
Jak we śnie
Można ptaszkiem być albo motylkiem
Lub promykiem słońca, który w liściach gra
Wszystkim można być
Trzeba marzyć i śnić by szczęśliwym być
By szczęśliwym być, by szczęśliwym być jak ja

Tak chciałbym być bałwanem
Śniegowym białym panem
Uśmieszek słać wesoły
Spod różowych lic
Na głowie mieć melonik
Parasol trzymać w dłoni
Parasol, albo laskę
Lub po prostu trzymać nic
Ja śniłem dziś nad ranem
Że jestem już bałwanem
A gdy zbudziło mnie światło dnia
Chwyciłem za lusterko
W lusterku pod kołderką
Leżał bałwan poznałem go, to ja

I'd like to be a snow-man
I'd like to be a showman
I'd like to be a snow-man, showman
To be or not to be is not for me
Because I want to be
And I will be it's true

Szczęście moje tak nieopisane
Że jestem już bałwanem
A jednak czegoś brak
Gdyby jeszcze poznać bałwanicę
Pokochać ją na całe długie życie
O tak
A poza tym będę z wami szczery
Mieć mieszkanko małe
By tam z nią się skryć
Małe gniazdko z ogródkiem
Powiedzmy M-4
Bo w tych mniejszych
To nie da się żyć
A ja jestem bałwan rozwojowy
I dlatego chciałbym mieć
Na początek kilka bałwaniątek
No a przecież móc to chcieć

Przedwczoraj na ulicy
Poznałem bałwanicę
Więc rzekłem jej w zachwycie mój śnie
Dla ciebie dziś mam ochotę
Być białym Don Kichotem
Lecz nie wiem co mi powie
Czy powie tak czy nie
Ach moja ukochana
Czy zechcesz mnie bałwana
A ona na to rzekła mi
O mą rękę wielu panów
Starało się bałwanów
Lecz najpiękniejszy bałwan
Lecz zakochany bałwan
To jesteś właśnie ty
To ja, to ty
A ty i ja to my.

ДУМКІ

У адной пральні самаабслугоўвання ў Осла ляжыць на стале кніга, куды наведвальнікі запісваюць свае пажаданні. Адна хатняя гаспадыня (яна выявіла нават свой узрост — 32 гады) напісала: „Гэта вельмі нудная праца — мыць бялізну, калі сярод яе няма ніводнай мужчынскай кашулі".

НЕРАЎНАПРАЎНЫЯ КУРЫ

Як вядома, у капіталістычным свеце існуе жорсткая дыскрымінацыя жанчын. У той жа старой добрай Вялікабрытаніі жанчына атрымлівае куды меншы заробак за роўнавялікую працу, працуючы за такім жа станком, як і мужчына. Абмежавана яна таксама ў выбарчых правах, у правах на займанне пасады, на ўдзел у грамадскім жыцці. Усё гэта таму, што жанчына лічыцца непаўнацэнным чалавекам у параўнанні з мужчынамі, другарадным работнікам.

Але, відаць, нідзе ў свеце не знойдзеш такіх пагардлівых адносін да жаночага полу, як у Грэцыі. У прыватнасці, на гару Афон, дзе знаходзяцца мужчынскія манастыры, катэгарычна забараняецца дапускаць жанчын і нават самак жывёліны. Аднойчы здарыўся такі трагікамічны выпадак. Нейкі селянін быў аштрафаваны на даволі значную суму толькі за тое, што з'явіўся ў гэтым населеным пункце з дзвюма... курыцамі.

Калі б кожнага дурня паставіць на сваё месца, колькі хароших месц адразу вызвалілася б.